

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Szubotica, SZERDA 1925 június 10.

154. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben

Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Foncière-palota)

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)

A szakértelem — csak tiltakozik

Noviszadon összejöttek az ország iparosai és tiltakoztak a készülő ipartörvény ellen. Nem magábanálló, inkább törvényszerű az a jelenség, hogy az érdekelt tiltakoznak a testükre szabott törvényjavaslatok ellen. Hogy új törvény készül a bírói szervezetről, azt csak onnan tudjuk, hogy a bírák tiltakoznak ellene. Az új lakástörvény javaslata a tiltakozó lakók és tüntető háztulajdonosok pergőtüzében emelkedett törvényerőre. Új törvény készül a földműveshitelről — tiltakoznak ellene a földműves szervezetek. De vajjon az orvosi kamaráról szóló törvény ellen nem tiltakoznak az orvosok? S vajjon a Vajdaság volt nagybirtokosai s jelenlegi földnélküliei nem egyforma erélyvel és elkeseredéssel küzdenek az egész rendelet ellen? Végre akarják hajtani a kerületi beosztásról szóló törvényt, ez ellen már nem is érdekképviseletek, hanem a városok, az erkölcsi testületek tiltakoznak. Hogy az adózók tiltakoznak az új adótörvények ellen, ez érthető és természetes — elvégre olyan új adótörvény talán még nem volt a világon, melyik a terheket nem súlyosbította volna. De miért tiltakoznak a rokkantak a rokkant törvény ellen, mely segítséget ígér s miért van az, hogy a törvénykezési jogszabályok minden módosítása ellen tiltakoznak a jogászok?

Ha fel kellene kutatni az okát annak, hogy a törvényes szabályozás minden kísérletét miért fogadja majdnem mindig elemmentáris elégedetlenség s amíg a törvénytervezetből törvény lesz, miért kell a tiltakozások és ünnepélyes óvások sorfala között eljutni a miniszteri íróasztal fiókjából a hivatalos lapig, legelsősorban a törvényalkotás mai rendszerét kell leültetni a vádlottak padjára. Nem állítjuk azt, hogy az érdekképviseletek a hivatott törvényhozók, de az a meggyőződésünk, hogy minden készülő jogi szabályozással szemben az érdekelték annyi új szempontokra, termékeny megfigyelésre, hasznosítható adatra hívhatják fel a figyelmet, hogy a törvényszerkesztésből aktív részvételüket nem lehet kizárni. A törvény szövegezés lehet tisztviselői munka, de a törvény anyagának összehordása, a rendelkezések tartalmának megállapítása, a felsorolások teljessé tétele, a kivételek és kedvezmények statutálása nem történhetik meg a gyakorlati szakemberek hozzászólása nélkül. Nincs az a miniszteriális képviselő, akia gazdasági élet minden részletével s a jogi

szabályozás minden következményével tisztában lehetne. A külföldi jogalkotás tanulmányozása mindenestre tanulságos, de nem pótolhatja az ország gazdasági életjelenségeinek tüzetes ismeretét s nem ad tájékoztatást a tekintetben, hogy az ország határain belül mi a valódi szükséglet s a szükségletek kielégítésének mi a leghelyesebb módja. Talán soha nem volt ennyire végzetes összefüggés a tényleges helyzet és a jogi szabályozás között. A nem tökéletes jogalkotás képes megbénítani az ország legvirágzóbb termelési ágának lüktető életét. Az adórendszer tévedései, a vámtarifa hézagai a gazdasági depresszió legfatálisabb tényezői lehetnek.

A törvényalkotásban érvényesíteni kell a szakismeretet is. S minél inkább csupán politikai szempontok szerepelnek a parlamentáris törvényhozás tagjainak megválasztásánál, annál inkább kell a kodifikációs munkánál teret engedni a szakismereteknek. A törvényhozó nem lehet a legkitűnőbb jogász, a legkiválóbb gazda, a legtöbb tudású szociálpolitikus, vámszakértő, adópoli-

tikus, pénzügyi kapacitás, kereskedelmi tekintély s a törvényhozás tagjait sehol a világon nem úgy válogatják össze, hogy minden ismeretség legkitűnőbb képviselője kerüljön be a parlamentbe. A kodifikációs eljárás éppen arra való, hogy a politikusok előtt a szakemberek is elmondhassák véleményüket, kívánásaikat s javaslataikat.

Nálunk azonban — egyelőre — az a szokás, hogy a jogi szabályozás tervbevett rendelkezései csak akkor kerülnek az érdekképviseletek és szakkörök nyilvánossága elé, amikor már a miniszter benyújtotta a nemzetgyűlés elé törvényjavaslatát. Ezt a javaslatot pedig már védi a miniszter érzékenysége, a törvényszakértők természetes ragaszkodása munkájukhoz, védi a kormány presztízse s védi a pártlegyelem. Ezért nem jut a szakköröknek más szerep, mint a tiltakozás. Az országnak azonban nagyobb érdeke az, hogy a szakemberek tapasztalatai tökéletesítsék a törvényhozás munkáját, mint az, hogy erőtlenségek és meddő tiltakozásokkal tüntessenek ellene.

A bolgár kérdés a parlamentben

A külügyminiszter válaszolt Marinkovics Voja interpellációjára
A volt külügyminiszter a Cankov-kormány ellen
„Bulgáriában a militarista polgárság és a parasztdemokrácia harca folyik“

A parlament keddi ülésén Ninesics külügyminiszter elmondotta régvárt válaszát Marinkovics Voja interpellációjára, amely a bolgár kérdésben kért határozott nyilatkozatot a külügyminisztertől. A parlament karzatán ez alkalommal megjelentek a beogradi diplomáciai kar tagjai, köztük a beogradi bolgár követ is, akik nagy érdeklődéssel hallgatták Ninesics külügyminiszter beszédét.

Az ülést fél tizenegykor nyitotta meg Trifkovic Markó elnök, aki a formalitások elintézése után nyomban átadta a szót Ninesicsnek.

— A benyújtott interpelláció — kezdte beszédét a külügyminiszter — több kérdésre követel választ. Az első kérdés az, hogy tudott-e idejében a kormány a bolgár kormányról arról a követeléséről, hogy a nagyköveti tanács engedje fölemelni hadserege létszámát, hozzájárult-e ehhez a követeléshez és végül, hogy kellő időben közölte-e álláspontját a szövetséges hatalmakkal. A kérdésre a leghatározottabb igennel válaszolhatok. A bolgár kormány több ízben fordult a nagyköveti tanácshoz azzal a követeléssel, hogy fölemelhesse a hadserege kontingensét. A jugoszláv kormány minden esetben meg volt győződve, hogy Bulgáriának nincs szüksége hadserege létszámának növelésére, az volt a nézete, hogy

az ország belső rendjének és békéjének fenntartására elegendő a rendőrség, különösen ha megerősítik azzal a tizenhét csendőrszázalóval, amelyet nem rendőri, hanem katonai szolgálatra használnak föl. A nagyköveti tanács azonban a katonai bizottság meghallgatása után jóváhagyta a bolgár hadsereg létszámának felemelését azzal, hogy nem négyezer, hanem csak háromezer katonával emelheti a bolgár kormány a katonai kontingenst és ezt a háromezer embert is le kell szerelnie május 31-én. A szófiai székesegyházban történt bombamerénylet után Bulgária ismét újabb kérést terjesztett elő és a katasztrófa hatása alatt a nagyköveti tanács a jugoszláv kormány tiltakozása ellenére jóváhagyta a kérést és megengedte Bulgáriának, hogy a belső rend fenntartására tízezer katonával növelheti hadsereget. A szövetséges katonai bizottság ez alkalommal a jugoszláv kormány álláspontját képviselte, azt, hogy Bulgáriának nincs szüksége hadserege kibővítésére, de a nagyköveti tanács azon a véleményen volt, hogy Bulgáriát nem lehet kitenni a bizonytalan jövő veszedelmeinek.

Jugoszláv-görög-román tiltakozás

— A nagyköveti tanács határozata után — folytatta beszédét Ni-

csics — a jugoszláv kormány együttesen a görög és román kormányokkal tiltakozást jelentett be a nagyköveti tanácsnál és követelte, hogy miután a belső rend fenntartására nincs föltétlen szüksége, Bulgária csökkentse hadseregét. Ennek az akciónak volt a következménye, hogy a nagyköveti tanács elrendelte a bolgár hadsereg létszámának redukálását. Mindezekből mindenki láthatja, hogy a kormány nem viselkedett semlegesen, hanem minden esetben energikusan lépett fel.

Miért internálták a bolgár emigrációt?

Ninesics külügyminiszter ezután sorra vette az interpelláció további kérdéseit. Marinkovics Jovannak arra a kérdésére, hogy miért rendelték el a bolgár emigráció internálását, a külügyminiszter kijelentette, hogy az intézkedésnek nincs semmi más oka, mint az a nisi botrány, amelyet az emigráció funkciói rendeztek. A bolgár menekültek átlakoltatását a belügyminiszterrel egyetértőleg határozták el csupán azért, hogy az ország belsejében könnyebben ellenőrizhetők legyenek.

Marinkovicsnak arra a kérdésére, hogy mit tett a külügyminisztérium, hogy a jugoszláv kormány álláspontjáról felvilágosítsa a külföld hivatalos köreit és közvéleményét, Ninesics kijelentette, hogy ebben a tekintetben sem terheli mulasztás, mert mindent elkövetett, hogy az országot rágalmozó híreket hatálytalanítsa. Erre nem is volt különben nagy szükség, mert a rágalmakat sehol sem vették komolyan.

— Arra a kérdésre — folytatta válaszát Ninesics — hogy a szövetséges hatalmak súlyos garanciákat kértek Bulgáriától, hogy a fölemelt hadsereget a kommunisták ellen fogja csupán fordítani, azt válaszolhatom, hogy a szövetségesek bizonyára minden garanciát megkaptak Bulgáriától.

Bolgár-belügy

— Az interpelláció ezután azt kérde, hogy tud-e a kormány arról, hogy a Cankov-kormány üldözi a földművespártot. A jugoszláv kormány az a nézete, hogy ez tisztán Bulgária belügye, amibe nincs beleszóllása a külföldi hatalmakkal. A kormány nem tehet mást, mint az egész kulturvilággal együtt figyelemmel kíséri a bolgár kormány harcát a közös ellenség: a kommunizmus ellen.

A külügyminiszter végül kijelentette, örül, hogy módot adtak neki arra, hogy a parlament előtt kifejttesse véleményét a bolgár kérdésről.

Marinkovics Voja beszéde

Általános figyelem középpontjában ezután szólásra Marinkovics Voja volt külügyminiszter. Beszéde elején rámutatott arra, hogy az ország nemzetközi jelentősége hasonlíthatatlanul nagyobb, mint korábban volt. Szerbia külpolitikája 1914-ig Oroszországtól és az osztrák-

magyar monarchiától függött. Ma Jugoszlávia külpolitikája teljesen önálló, de éppen ezért az ország felelőssége is sokkal nagyobb. Ha az ország nem tudja magát megvédeni, akkor külföldi segítségre alig számíthat. Viszont az ország hét olyan állammal van körülveve, amelyek a békeszerződések által teremtett helyzettel nincsenek megelégedve. Külpolitikánknak — mondta Marinkovics — határozott és állandó irányt kell követnie, amelyre nem szabad, hogy befolyást gyakoroljon a kormány politikai színezte. A bolgár kérdésre áttérve, hangsúlyozta Marinkovics, hogy az országnak e tekintetben kötelességei vannak önmagával és szövetségeseivel szemben. Bulgária mint legyőzött állam azt a tendenciát tanúsítja, hogy visszaszerezze elvesztett szerepét a Balkánon. A bolgár ellenzék kész ugyan elfogadni az adott helyzetet, de ez a gyengébbik fél. Eppen ezért nagy figyelmet kell fordítani a bolgár viszonyokra. Egészen a közelmúltig az volt a kormány külpolitikájának a célja, hogy Bulgáriát kijózanítsa a revánsálmokból. Néhány hónap óta azonban szokatlan változás észlelhető ezen a téren. A kormány beteges hajlandóságot kezd mutatni a bolgár kormány iránt és morális támogatást nyújt neki.

A militarizmus és a parasztdemokrácia harca

— Ahhoz a harchoz amely most Bulgáriában folyik — mondta Marinkovics — semmi köze a kommunizmusnak. A bolgár militarista polgárság harcol a parasztság ellen. A kommunisták igyekeznek ugyan zavart előidézni, de mozgalmukat csak a Cankov-kormány által teremtett állapotok teszik lehetővé. Cankov a saját népének parasztsága ellen kéri a külföldi erkölcsi támogatását.

Három évvel ezelőtt Pasic azt mondta, hogy Bulgáriának még husz évén át kell békés szándékokat tanúsítania és csak azután találhat hitelt. Ez a Sztambulinszki-kormány idején volt, amely sokkal kisebb garanciákat adott, mint a mostani bolgár kormány. Mégis a Cankov-rezsimnek sikerült bizonyos rokonszenvet fölkelteni maga iránt a jugoszláv kormánynál.

A bolgár hadsereg létszámának felemelése szükségtelen, hiszen Angliának aránylag kisebb hadereje van Indiában, mint a bolgár katonaság és különben is a nagy hadsereg, mint a cári Oroszország példája mutatja, nem akadály a merényleteknek. Az S. H. S. királyságnak rossz a külföldi sajtószolgálat, ami abból is kitűnik, hogy a külföldi sajtóban alig lehetett olvasni annak cáfolatát, mintha a jugoszláv kormány részé lett volna a bulgáriai merényletek előkészítésében.

Ezután Nincsicsnek azzal a kijelentésével foglalkozott Marinkovics, hogy ha a külügyminiszter válaszolna bizonyos kérdésekre, az olyan színben tűnhetne fel, hogy a kormány bele akar avatkozni a bolgár belügyekbe. A kormánynak mint a szövetségese nem hivatalos exponensének joga van megvizsgálni, hogy Bulgária betartja-e a békeszerződés rendelkezéseit.

Az antibolsevista front

Magyarázza meg a külügyminiszter ur. — mondotta Marinkovics — hogy mi az az antibolsevista front, amelyhez a kormány csatlakozni kíván.

Nincsics: Már ötször megadótam.

Marinkovics: A szovjetkormány

és a kommunista párt épügy nem azonos, mintahogy Pasic-kormány-elnöki ténykedése nem tekinthető a radikális párt elnökének funkciójának gyanánt. A mai orosz kormány kénytelen azt a külpolitikát folytatni, amely a cári Oroszországban dominált. A kormánynak ki kell jelentenie, hogy Oroszország ellen semmiféle szövetségben részt nem vesz.

— Az ország külpolitikája csak demokratikus és liberális lehet. A mikor 1849-ben az osztrák császár az orosz cár segítségét kérte, az akkori szerb kormány, ambar a tudtával szerb osztagok is harcoltak a

A délutáni ülés

A délutáni ülésen, amely öt órakor kezdődött, először Veszenjak klerikális szolt az interpellációhoz. Szerinte a Cankov-kormány ellenséges álláspontot foglal el Jugoszláviával szemben és jugoszláv területekre aspirál. Eddig nem volt alkalom arra, hogy a parlamentben a kormány külpolitikáját bírálják és most is az aktuális külpolitikai kérdéseknek csak nagyon kis része kerülhet megvitatás alá. A bolgár kormánnyal szemben semmiféle előzékenységet nem kell tanúsítani, annál kevésbbé, mert ez tartja fenn a macedón komitét és ez szervezi a bandabetöréseket. Dícsérőleg emlékezik meg a bolgár földmives-párt politikájáról. Szerinte ez az igazi szláv elem Bulgáriában és ezt kellene kívülről is támogatni. A bolgár hadsereg létszámának felemelését a kormánynak mindenképpen meg kellett volna akadályoznia.

Mihajlovics Ljuba demokrata szerint a külügyminisztérium minden program nélkül dolgozik. Sem az ország szövetségesei, sem pedig ellenségei nem ismerik a kormány külpolitikáját, ezért is éri egyik kudarc a másikat. Romániával szemben rosszul vonták meg a határokat, Olaszországgal szemben kapitulálni kellett és ezt még barátsági szerződésnek nevezik. Görögországgal szemben fennálló viszonyunk sem nevezhető korrektnek. Albániával is olyan politikát folytattak, hogy egyik csoport bizalmát sem tudták megvenni. Élesen bírálja a kormány bolgár politikáját is, majd a kisantant politikáját teszi bírálat tárgyává. Szerinte ennek sincs állandó programja, csak esetről-esetre beszélnek meg az egyes kérdéseket. Nincs határozott álláspontja a kisantantnak a legfontosabb ügyekben, így az orosz kérdésben és Ausztria csatlakozásának ügyében sem. Beszél a diplomáciai szolgálat fontosságáról és szerinte a rossz külpolitika egyetlen orvossága állandó parlamenti külügyi bizottság létesítése volna. Napirendi indítványt nyújt be, amely szerint a parlament elítéli azokat a rágalmakat, amelyeket a bulgáriai eseményekkel kapcsolatban Jugoszlávia ellen emeltek. Sajnálja, hogy ezekre a kormány nem reagált elég erővel, hogy ezzel is megerősítse a nemzet szilárd elhatározását, hogy nemzetközi viszonylatokban a magas erkölcsi idealokhoz, az igazság, szabadság és demokrácia idealjához ragaszkodik. A kormány jelenlegi külpolitikáját nem hagyja jóvá.

Kirkovics radikális beszédében kifejté, hogy nem a külügyminiszter a hibás abban, hogy a parlamentben kevés szó esik a külpolitikáról, hanem ennek az ellenzék az oka, amely nem él a hárszabályokban biztosított jogával és nem terjeszt be interpellációkat. A bolgár kérdést nagy figyelemmel kell tárgyalni. Történelmi visszaillesztést vet a jugoszláv-bolgár viszály keletkezésére és szerinte az egész ellentét a macedón

magyarok ellen, rábirta Karagyoryevics Alexandar fejedelmet, írjon levelet Bonaparte Lajosnak és figyelmeztesse arra a veszedelemre, amely a két reakciós nagyhatalom szövetségéből a középeurópai demokráciára hárul.

Végül kijelentette Marinkovics, hogy minden demokrata és szabaddelvű mozgalom számíthat Jugoszlávia támogatására.

Marinkovics beszédét nemcsak az ellenzék, hanem a kormánypárt is zajosan megtapsolta.

Trifkovics elnök ezután az ülést berekesztette és folytatását délután föltözte ki.

kérdésből indult ki. Hosszasan bizonyítja, hogy Macedónia történelmi és etnográfiai szempontokból szerb és az ottani lakosságnak semmi köze a bolgár törekvésekhez. Kijelenti végül, hogy a múlt és a jelen ellenére a bolgárokkal való megegyezés híve és így a kormány politikáját Bulgáriával szemben helyesli.

Moszkovlievics földmives-párti hosszú beszédében foglalkozik a bolgár kérdéssel, különösen kiemelve azt a momentumot, hogy a bolgár kormány a földmivespártiakat üldözi. Addig nem lesz nyugalom és béke a Balkánon, amíg a balkáni paraszttállamok paraszttöbbsége meg nem alakul. Kétkelkedik abban, hogy bolsevista veszedelem állna fenn Bulgáriában.

Jovanovics Vásza radikális polemizál az ellenzék szónokaival, különösen Marinkovics Votával. Marinkovics szemére veti Nincsics külügyminiszternek, hogy nem cáfolta meg elég erővel bizonyos híreket, viszont éppen Marinkovics szófiai látogatásával kapcsolatban jelentek meg olyan hírek, melyeket Marinkovicsnak kellett volna megcáfolnia. Idézeteket olvas fel erre nézve angol, francia és bolgár lapokból. Hosszasan foglalkozik a bolsevista veszedelem kérdésével, amely szerinte nagy mértékben fenvegteti a Balkánt. Végül határozati javaslatot nyújt be, amely szerint a parlament napirendre tér az interpellációk felé.

A külügyminiszter válasza

Nincsics külügyminiszter emelkedik ezután ismét szólásra. Marinkovics szemére veti — mondja — hogy az antibolsevista front megalakításáról szóló híreket nem cáfolta meg. Újbol kijelenti, hogy nemcsak azt cáfolta meg, hogy neki része volna ebben, hanem azt is, hogy az angol kormány, illetve Chamberlain, ilyen akciót kezdeményezett volna. A harmadik Internacionáléban veszedelmet lát az egész civilizált világra nézve, azonban ez a veszély mindinkább csökken és a világhatalomokra irányuló törekvések mindinkább veszítenek jelentőségükből. A jugoszláv kormány nemcsak hogy nem vetett részt az antibolsevista front létesítésében, de azt nem is tartja szükségesnek, mert meg van győződve arról, hogy minden európai állam saját erejéből is le tudja küzdeni a bolsevista veszedelmet. Marinkovics azt is szemére veti, hogy erkölcsi támogatást nyújt Bulgáriának, bár ebben nincs igazsága. Bulgáriában valóban fennállott a bolsevista veszedelem, amit a merényletek is bizonyítanak és a nagyköveti tanács éppen ennek a veszedelemnek láttára hagyta jóvá a bolgár hadsereg létszámemelését. A szövetségeseink inkább tehetnének szemrehányást, hogy a kormány ellenzette a bolgár hadsereg létszámemelését. A kormánynak az az álláspontja a bolgár kérdésben, hogy a szláv vérségi kapcsolat is együttműködésre utalja a két országot. Ha ez most nem is lehetséges, a nagyvelkú szerb nép fokozatosan túl fogja magát

tenni a bolgár megszállás borzalmain és véglegesen létre fog jönni a megegyezés a két kormány közt, bár etekintetben nehéz a beogradi kormány helyzete mindaddig, amíg Bulgáriában megtűrük a macedón forradalmi szervezetek működését.

Nincsics reflektált Mihajlovics Ljuba beszédére is és visszautasította azt az állítást, hogy az ország külpolitikájának nem voltak sikerei. Mihajlovics Ljuba a kisantant politikájával sincs megelégedve, pedig tudnia kellene, hogy a kisantant minden kérdéssel, így az orosz és osztrák kérdéssel is foglalkozott. A kisantant államai között teljes az egyetértés, ami nem zárja ki, hogy vannak kérdések, amelyekben az egyes államok érdekei különböznek. Végül Nincsics kijelenti, hogy Jovanovics Vásza indítványát fogadja el.

Az elnök Jovanovics Vásza indítványát teszi fel szavazásra és a többség azt elfogadja. Az ülés este 9 órakor ért véget.

Subotica költségvetése

Távol akarják tartani a politikát a közgazdástól

Subotica város költségvetése már hetek óta készen várja, hogy a közgyűlés elé kerüljön. A kiszélesített tanács gazdalogai azonban nem voltak hajlandók elfogadni a tanácsnak azt a javaslatát, hogy a földtulajdonosokat az eddiginél súlyosabban adóztassák meg. Az ekörül támadt ellentétek miatt nem lehetett eddig a költségvetést letárgyalni. A városi költségvetésben ugyanis tizenhárom millió dinár deficit mutatkozik és a földértékaadó emelése nélkül a városi pótdadót kellene nagymértékben emelni. Az elégedetlenkedőket időközben sikerült leszerelni és így a költségvetés még június folyamán változatlan formában fog a kiszélesített tanács elé kerülni. Miután azonban bizonyos ellentétek még mindig mutatkoznak, a városi tanács szükségesnek tartotta, hogy a közgyűlés előtt a kiszélesített tanács tagjaiból álló anket-bizottság elé terjessze újból a költségvetést.

Ez a bizottság kedden délután tartotta meg ülését a városi háza kis tanácstermében Malagurszki Albe polgármester elnöklésével. Az ülésen a városi tanács több tagján kívül résztvevők többek közt Jurics Márkó képviselő, Brankovan Jován, Gálly György, dr. Klein Adolf és mások. A bizottság előtt Szuvajdzics Sándor főszámvevő ismertette a költségvetést.

A vita folyamán egységesen nyilvánult meg az a kívánság, hogy véget kell vetni annak a rendszernek, amely szerint minden rezsim-változás alkalmával kieserültek a városi tisztviselők nagyrészt. A felszólalók kimutatták, hogy ez a rendszer egyrészt rosszabbá teszi a városi közigazgatást, másrészt elviselhetetlen köztérheteket ró a lakosságra. Megállapították, hogy minden öt nyugdíjazott tisztviselő után átlag két százalékkal emelkedik a városi pótdadó. A városnak jelenleg háromszázhusz nyugdíjasa van, ami három millió dinár kiadás-többletet jelent és amit a régi nyugdíjalapból nem lehet fedezni. Ezért a bizottság azt javasolta, alkossanak új szabályrendeletet, amely szerint a városi tisztviselőket egy évi próbaszolgálat után véglegesítsék csak, az esetben, ha mindenképpen megfelelnek és a véglegesített tisztviselőket csak fegyelmi eljárás következtében lehessen elbocsátani.

A másik megakarítás a városi költségvetésben a bizottság véleménye szerint úgy volna elérhető, ha a rendőrséget államosítanák.

Az anket-bizottság egész a késő esti órákig folytatta tanácskozását, a költségvetés 62 pontja közül azonban még így is csak tizenkilenc pontot tárgyalt le, úgy, hogy folytatni fogja megbeszéléseit. Értesülésünk szerint azonban annyira már biztosítottak látszik, hogy a költségvetésnek a közgyűlésen meglesz a többsége.

KISEBBSÉGI ÉLET

•••

Visszavonta hirhedt iskolatörvényét Anghelescu, aki végre belátta, hogy a kisebbségi szervezetek mozgalma az inkvizíciós javaslat ellen, komoly bonyalmakat támaszthat a Népszövetségnek, ahova az erdélyi magyar párt figyelemztető jelentést küldött a romániai nemzetiségi oktatás válságáról. A bukaresti lapok jelentése szerint az ominózus javaslatot Anghelescu módosítani fogja: törli azt a szakaszt, amely felekezeti iskoláknak megtiltja, hogy másvallású tanulókat vegyenek fel, szélesebb teret enged a zsidó iskolákban a héber nyelvnek és általában azoknak a követeléseknek, amelyeket az erdélyi zsidó egyházak a javaslattal szemben támasztottak. Az erdélyi magyar lapok a miniszter frontváltásáról írván, kifejtik, hogy ezek a módosítások egyáltalán nem fogják kiküldeni a kisebbségeket, mert ha a bukaresti sajtó hírei megfelelnek a valóságnak, az átdolgozott javaslat éppen úgy elkülöníti a kongregációs iskolákat a többi katolikus iskoláktól, mint az eredeti javaslat tette, tehát arról szó sincs, hogy a kongregációs iskolák tannyelvének teljes elrománizálását elejtette volna Anghelescu. A héber nyelv ügyében jelzett ugynevezett »engedmény« szintén nem orvosolja a zsidóságnak azt a sérelmét, hogy nemcsak az anyanyelv használatát tiltották el a zsidó iskolákban, hanem kategorikusan román tannyelvet parancsolt rájuk a miniszter törvénye. Anghelescu módosított iskolatörvényét a bukaresti kamara őszi ciklusán fogja letárgyalni.

*

Az amerikai szlovákok, mint a pozsonyi *Slovák* írja, mozgalmat indítottak szlovenszói fajtestvéreik érdekében. A mozgalmat a bostoni szlovák liga kezdeményezte, amely felhívást tett köz, amelyben kifejtette, hogy a pittsburgi szerződésben biztosított kardinális jogok még ma sem érvényesek, holott a szerződést maga a jelenlegi csehszlovák elnök: Massaryk is aláírta. A felhívás közzétételével egyidejűleg a bostoni szlovákok elhatározták, hogy bizottságot állítanak össze, amely a szükséges okmányokkal felszerelve a Népszövetség elé tárja a szlovák nép panaszait és sérelmeit. A szlovenszói Hlinka-párti lapok hosszasan foglalkoznak az amerikai szlovákok mozgalmával és megjegyzik, hogy a szlovákok tüzőn-vízen keresztül kiharcolják jogait és megteremtik az autonóm Szlovákiát.

*

Magyar színészek, a kassai Faragó Ödön társulata, mint a szlovenszói lapok írják, még a nyár folyamán ellátogatnak Prágába. Ennek a vendégszereplésnek nagy jelentősége van kulturális és nemzetiségi szempontból: dokumentálása lesz ez annak, hogy a szlovenszói magyarság önálló, fejlett kulturával és nyelvvél rendelkezik, amelyet az állami élet minden terén figyelembe kell venni a csehszlovák kormánypolitikának. Az a marék kultúra, amit a magyar színészek visznek föl a csehszlovák metropolisba, remélhetőleg jelentős etappja lesz a cseh-magyar közeledésnek.

*

Petersen ezredes, a népszövetségi tanács svéd delegátusa az egyik bécsi lap munkatársa előtt nyilatkozott a kisebbségi kérdésről. »A világ közvéleménye — mondotta — ma már teljesen tisztában van a kisebbségi probléma jelentőségével és azzal, hogy minő veszedelemmel jár Európára nézve a kisebbségek balsorsa. Az a legnagyobb baj, hogy a nemzetiségeknek nincsenek diplomáciai képviselőik külföldön, amelyek a panaszokat felkarolnák és az illetékes fórumok elé terjesztenék. Az én véleményem szerint a semleges államokra hárul a kötelesség, hogy a kisebbségek érdekében a világ előtt szót emeljenek. Ebben az esetben semmiesetre sem áll az az álláspont, amely az ilyen közérdekű tevékenységet egy állam belső viszonyaiba való beavatkozás gyanánt

állítja oda. Mert a párisi békeszerződések következtében keletkezett új minoritások éppen e szentségszerű szerződésekben kapták meg jogait, melyeknek őrzője állítólag a Népszövetség lenne. A Népszövetség semleges tagjainak eszerint szinte kötelességük, hogy a kisebbségi ügy fejlődését nemcsak figyelemmel kísérik, hanem adott esetben és időben maguk is beavatkozzanak. Ez annál is szük-

ségesebb, mert mindaz a gyűlölet, amely felgyülemlett az elnyomott népek között azok üldöztetése közepette, de különösen azoknál a nagy nemzeteknél, amelyekről nagy kisebbségeket téptek le, súlyos következmények csiráját hordja magában és ha egyszer valósággá lesz a Nyugat bukásáról szóló jóslás, abban legnagyobb része lesz az elmérgesített kisebbségi kérdésnek.

A horvát parasztklub teljes számban felvonul a blokk szerdai ülésére

Radics Pavle kétórás tanácskozást folytatott Radics Istvánnal a fogházban

Zagrebból jelentik: Kedden Zagrebben járt Radics Pavle és a délelőtti folyamán megátogatta Radics Istvánt, akivel a végülőbíró-jelentésében két óra hosszán tanácskozott a politikai helyzetéről. Radics Pavle este visszautazott Beogradba.

A horvát parasztpárt valamenny-

nyi Zagrebben tartózkodó képviselője táviratot kapott, hogy szerdán valamennyien feltétlenül legyenek Beogradban. Itteni politikai körökben azt hiszik, hogy az ellenzéki blokk szerdai plenáris ülésén dülőre jut a Radics-párt és az ellenzéki blokk viszonyának kérdése.

Caillaux négymilliárd frank kölcsönt vesz fel új bankjegyekre

A francia minisztertanács foglalkozott a frank-problémával

Párisból jelentik: Doumergue elnöknel az Elyséeben fontos minisztertanács ült össze, amelyen Caillaux pénzügyminiszter nagy vonásokban ismertette a pénzügyi szanalás tervét és jelentést tett azokról az intézkedésekről, amelyek részben már foganatosított, részben végre fog hajtani, hogy letörje a frank árfolyamának lerontására irányuló spekulációt.

A Rádió-ügynökség azt a jelentést juttatta a lapokhoz, hogy Caillaux négymilliárd frank kölcsönt szándékozik felvenni a jegybanknál, amelynek alapján a francia jegybank ilyen összeg erejéig új bankjegyeket fog kibocsátani. Ezek az új bankjegyek egészen rövid lejáratuak lesznek és az esedékessé

való nemzetvédelmi kincstári ulalványok beváltására fog szolgálni. Ebben az évben összesen 22 milliárd ilyen kincstári jegy vált esedékessé. Mivel feltehető, hogy ennek csak a felét fogják visszafizetésre bemutatni s ebből a felből is a háromnegyedét megújítják, úgy a négymilliárd frankkal több fizetési eszköz elég lesz arra, hogy a pénzügyi kormány tuijusson a nehézségeken.

A Rádió-ügynökség szerint Caillaux a dollárkölcsön egy részét, amely egészében a devizárfolyamok védelmére volt hivatva, a frank árfolyam állandósítása után a most kibocsátandó négymilliárd frank új bankjegy visszafizetésére fogja fordítani.

Chamberlain és Briand megegyeztek a garancia-paktum tartalmában

Anglia nem garantálja Németország keleti és déli határait

Genfből jelentik: A Népszövetség delegátusai körében általános meglepetést keltett Briandnak az a nyilatkozata, hogy Franciaországnak és Angliának sikerült megegyeznie a garancia-paktum tárgyában. Beavatottak szerint a bizottsági szerződés Briand és Chamberlain megállapodása szerint Anglia feltétlenül garantálja Németország határait Franciaország és Németország felé. Ennek biztosítása céljából Anglia kötelezi magát arra, hogy megtámasztás esetén teljes szárazföldi és tengeri haderejét Franciaország és Belgium rendelkezésére bocsátja, ez a garancia azonban nem terjed ki Lengyelország és Csehszlovákia határaitra, mert ebben a tekintetben Anglia szigorúan a versaillesi békeszerződéshez kíván alkalmazkodni.

Ha Németország a szerződést aláíró hatalmak közül valamelyik keleti szomszédállam ellen intézne támadást, Franciaország csak bizonyos esetekben kap jogot ahhoz, hogy csapatai átvonuljanak a Rajnvidékre. Chamberlain ragaszkodott ahhoz, hogy mielőtt

Franciaország jogot nyer ahhoz, hogy a békeszerződés vádjá nélkül átvonuljon a katonai jellegű megfosztott Rajna-vidékre, teljes határozottsággal és minden kétséget kizáró módon meg kell állapítani, hogy Németország keleti szomszédjaival szemben megszegte a versaillesi békeszerződést. Franciaország csak abban az esetben avatkozhat olyan konfliktusba, amely Németország keleti, vagy délkeleti határait támad. Éppen ezért a Németország közt egyrészt Anglia, Franciaország és Belgium közt másrészt kötendő biztonsági szerződés egyik feltétele az is, hogy Németország az általa felajánlott választott bírósági szerződést megköti Lengyelországgal és Csehszlovákiával és kötelezi magát arra, hogy mielőtt a garancia-paktumot aláírja, minden feltétel és fentartás nélkül kérni fogja a Népszövetségbe való felvételét.

Francia jelentés szerint abban a választójegyzékben, amelyet Briand néhány napon belül elküld Berlinbe, a Németország által felajánlott választott bírósági szer-

ződésekéről is szó lesz.

Francia politikai körökben a nagyhatalmak megegyezését a garancia-paktum ügyében a legnagyobb diplomáciai eseménynek tekintik a háború befejezése óta. A francia felfogás szerint Briand méltán büszke lehet arra, hogy sikerült Angliával a következő három francia követelést elfogadtatnia:

1. Franciaország jogot nyer arra, hogy csapatai a rajnai zónán átvonulhassanak abban az esetben, ha Németország fegyveresen fenyegetné keleti szomszédait, amelyekkel Franciaországnak külön szövetségi szerződése van.

2. Azok a választottbíróvási szerződések, amelyeket Németország maga kívánt megkötni, semmi szín alatt nem vonatkozhatnak a határkérdésekre, vagy a békeszerződés által már szabályozott más ügyekre.

3. A garancia-szerződés csak akkor léphet életbe, ha Németország minden fentartás nélkül belép a Népszövetségbe.

A novisadi szocialistapárt bomlása

Heten választották meg a nyolc tagú pártvezetőséget

Már beszámoltunk arról a bomlási folyamatról, amely hónapok óta észlelhető a novisadi szocialista pártban és amelynek legutóbbi jelensége dr. Szekulics Milán volt nemzetgyűlési képviselőnek a helyi pártszervezetből való kilépése volt.

A novisadi pártszervezeti vezetőség már június 1-ére tervezte a pártgyűlés összehívását, amelyet azonban nem lehetett megtartani, mert csak négyen jelentkeztek a gyűlésen való részvételre. Ezután falragaszok és erős agitáció, névre szóló meghívó a szocialista párt összes tagjait pravoszláv pártkösdvasárnapra pártgyűlésre invitálta, de azon is csak hatvanen jelentek meg.

A pártgyűlésen a pártvezetőség működésével legellenek részéről Brkics Vojin munkabiztosító pénztári igazgató is felolalt és kijelentette, hogy bár semmi sem ért egyet a pártvezetőséggel, mégis tesz bizalmatlansági indítványt, hanem tudomásul veszi a jelentés egyben annak a kívánságának adott kifejezést, hogy az eddigi vezetőséget válasszák meg újból és a felelősségrevonásig folytassák működésüket.

Az üresített szavazásnál a jelenvolt munkások kétharmada tüntetően távol tartotta magát a szavazástól, úgyhogy csak heten szavaztak. Ez a hét tag választotta meg a nyolc pártvezetőségi tagot.

Háromszáz halottja van az amerikai hóhullámnak

Londonban is pusztít a hőség

Newyorkból jelentik, hogy Amerikában a hőség egyre több áldozatot követel. Az elmúlt héten háromszáz-an haltak meg a hőség miatt. Sokan megőrültek és öngyilkosságot követtek el.

Newyorkban, Philadelphiában és Bostonban a lakosság nagy része a parkokban és a háztetőkhöz tölti az éjszakát, a gazdagok pedig tengerre menekülnek. Az élelmiszerüzleteket reggelenként csak két órán át tartják nyitva, a többi üzlet napok óta zárva van. Különösen sok csecsemő hal meg, mert nem lehet friss teihez jutni.

Angliában is napok óta őrületes hőség uralkodik, az utolsó három napon Londonban öten haltak meg az elviselhetetlen hőségtől.

Kétszázmillió dinárral tartozik

az állam a rokkantaknak
Országos rokkantkongresszus Szkopljében

Beogradból jelentik: Az S. H. S. királyság rokkantegyesülete most tartotta évi országos kongresszusát Szkopljében. A kongresszuson Lazarevics Pera ezredes elnököt és a szervezet ügyeinek letárgyalása után egyhangulag határozati javaslatot fogadtak el, amelyben a rokkantak sérelmeinek orvoslását követelik.

A határozatban a rokkantak közszózatát mondanak a királynak pártfogásáért. A parlamenttől követelik, hogy az új rokkanttörvény megalkotásánál vegye figyelembe a rokkantegyesület előterjesztéseit és tiltakoznak a segélyezett rokkantak számának igazságtalan redukciója és az ennek kapcsán előforduló visszaélések ellen.

Követeli végül a kongresszus határozata az országos rokkantotthon felépítését, kétszázmillió dinári hátralekötés rokkantsegély haladéktalan kifizetését és a rokkantaknak a rokkantadó fizetésétől való felmentését. A rezolúciót átadják a miniszterelnöknek, a szociálpolitikai miniszternek és a parlament elnökségének.

Bányakatasztrófa Krapinán

Két halott, számos sebesült

Zagrebból jelentik: A horvátországi Krapinán hétfőn súlyos bányakatasztrófa történt. A krapinai szénbányában vígyéztársaság folytán rövidzárlat keletkezett és az égő villanyvezeték felrobbantotta a bányát. A robbanás következtében a terna beomlott.

A beomló bánya maga alá temette a munkásokat. Két bányász meghalt, többen súlyosan megsebesültek. Az anyagi kár igen nagy.

Diplomaták halála Beogradban

Hirtelen meghalt a beogradi spanyol követ és az angol katonai attasé

Beogradból jelentik: A legutóbbi két napon a beogradi diplomáciai kar két tagja halt meg hirtelen: Miguel de Castagneda márkai spanyol követ és J. M. Blair ezredes, angol katonai attasé.

Castagneda márkai spanyol követ hétfőn este Budapestről a „Jupiter” gőzhajóval érkezett a beogradi Száva kikötőbe. A hajóból kiszállva alig néhány lépés után összeesett. Bevitték a vámhivatalba, ahol dr. Kubányi hajóorvos mesterséges légzéssel igyekezett életbentartani a követet, aki azonban pár pillanat múlva meghalt. Dr. Jovanovics és dr. Bogics hatóságos orvosok konstatálták, hogy a halál szívbénulás következtében állt be. A holttestet a külügyminisztérium intézkedésére az állami kórházba szállították, ahol fel fogják boncolni.

Blair ezredes, az angol katonai attasé hosszabb ideje betegkedett a beogradi Vracsar-szanatóriumban és miután ugylátszott, hogy egészsége helyreállt, hétfőn szándékozott elhagyni a gyógyintézetet. Vasárnap éjjel váratlanul elhunyt és halála

nemcsak diplomata-körökben, hanem a beogradi társadalom széles rétegeiben is nagy részvétet keltett. Blair ezredes skót származású, résztvett annakidején a bur háborúban és 1921-ben került Beogradba, ahol tevékenyen résztvett a jótékonyági mozgalmakban. Betegsége kezdetén

azt az óhaját fejezte ki, hogy halála esetén Jugoszláviában temessék el: a szlovéniai Trzics-en, a Karavanka-hegyek alján. Holttestét hétfőn délelőtt szállították az angol követ-ségről a beogradi vasutállomásra és kedden temetik el utolsó akaratához híven Trzicsen.

Az osztrákok genfi sikere

A Népszövetség Zimmermann tiltakozása ellenére nagyobb kölcsönt adott Ausztriának

Prágából jelentik: A félhivatalos Prager Presse, Benes külügyminiszter lapja, vezető helyen és feltűnő szedéssel kommentálja azt a tényt, hogy a genfi tárgyalásokon az osztrák kívánságok majdnem mindenben teljesedésbe mentek.

Nagyon jellemzőnek és sokatmondónak tartja a csehszlovák külügyminiszter lapja, hogy a Népszövetség pénzügyi bizottsága az osztrák népszövetségi kölcsön főmunkáját összegének egy részét felszabadította az osztrák szövetségi vasutak villamosítására, mert ez a határozat Zimmermann népszövetségi főbiztos kedve ellenére történt, aki tudvalevőleg szűkebb korlátok közé

akarta szorítani az osztrákok irányu terveit. A pénzügyi bizottság azonban az osztrák szövetségi vasutak elnökének és az osztrák kormány képviselőinek álláspontját tette magáévá. Így tehát Ausztriának most első alkalommal sikerült Genfben dr. Zimmermann népszövetségi főbiztos akarata ellenére a maga követeléseit érvényesíteni. Ezt a tervet a Prager Presse szerint a Népszövetség delegációinak körében arra magyarázzák, hogy ezzel megkezdődött dr. Zimmermann népszövetségi főbiztos korlátlan hatalmának megcsorbitása, amelyet az ellenőrzés fokozatos gyöngítése, majd megszüntetése fog követni.

„Bethlen hallgatása — vád”

— mondják a magyar fajvédők — Jobboldali kormány alakításáról tanácskoznak — Bethlen döntő változásokra készül

Budapestről jelentik: Bethlen István gróf miniszterelnök bukásának híre — a hivatalos cáfolat ellenére — változatlanul tartja magát. Politikai körökben bizonyosra veszik, hogy Horthy Miklós kormányzó előbb-utóbb, de minden valószínűség szerint egészen hamarosan, meg fogja kísérelni, hogy megszabaduljon miniszterelnökétől, aki mikor az államfőt gyilkosságra való felbujtással vádolták meg és rá hivatkoztak tanuként, nem tartotta kötelességének, hogy magdóljaja a vádat. A kormányzó kihallgatáson fogadta a fajvédő-csoport vezetőit, Gömbös Gyulát, Eckhardt Tibort és Wolff Károlyt, akik rámutattak Horthy előtt arra, hogy

Bethlen különös magatartása sokkal súlyosabb támadás a kormányzói tekintély ellen, mint akár Beniczky vádjai,

hiszen Beniczky Ödönről köztudomású, hogy halálos ellensége Horthy kormányzónak és így vele szemben önként felmerül az elfogultság gyanúja, ezzel szemben Bethlen aktív miniszterelnöke Horthynak és így tíz nap óta tartó hallgatása azt a látszatot kelti, hogy azért nem tesz nyilatkozatot a Beniczky-ügyben, mert ha beszélne, akkor meg kellene erősítenie a kormányzó ellen emelt vádakat.

A kormányzónak a fajvédő-vezérekkel folytatott tanácskozásaiból arra következtetnek, hogy

szélső jobboldali kormány alakítása van előtérben Gömbös Gyula, vagy Wolff Károly miniszterelnökségével.

Természetesen sem Gömbös, sem Wolff-kormány nem számíthatna többségre a jelenlegi parlamentben, mert ha az egységes-párt jobbszárnya csatlakozna is a fajvédőkhöz kormányrajutásuk esetén, az egységes-párt nagyobb része mégis Bethlen háta mögött áll. Fajvédő-kormány ilyen körülmények között hosszabb ideig csak akkor maradhat hatalmon, ha elveti a parlamentaris kormányzást és Mussolini vagy Primo de Rivera példájára a nyílt diktatúrára tér át. Ilyen hírek el is terjedtek Budapesten, főként azzal kapcsolatban, hogy Nagy Pál báró tábornok, a honvédség főparancsnoka tárgyalásokat folytatott a nemzetgyűlés elnökével, de később ennek a tárgyalásnak azt a ma-

gyarázatot adták, hogy a honvédfőparancsnok a legközelebbi vitézzé-avatási ünnepségekre — kivételesen — személyesen akarta meghívni a parlamentet.

A helyzet, a miniszterelnök távollétében és konok hallgatása következtében teljesen bizonytalan; a kormánytagjai egyelőre követni igyekeznek Bethlen példáját és makacs némaságba merülnek. A szinte permanens minisztertanácsokról semmi hír sem szivárog ki és a miniszterelnök helyettese, Vass József, amikor a hosszas tanácskozások után az újságírók körülfojták és megkérdezték, miről is van szó, talleyrand-i mosollyal válaszolt:

— A baracktermelés értékesítéséről. Kitűnő baracktermésünk van, ezt még idejében értékesítenünk kell.

Akármit kérdezték az újságírók, a helyettes miniszterelnök mindig a barackokról beszélt.

Igy azt sem tudhatták meg a sajtó munkásai,

mi igaz a Ponsonby-levélből.

A Ponsonby-levél döntő bizonyíték arról, hogy Bethlen miniszterelnök változtatásokra készül állítólag az államfő-kérdés megoldása tekintetében. A Ponsonby-levél, a hírek szerint a szociáldemokraták kezében van, akik azt fel is fogják olvasni.

A vádtanács jóváhagyta Beniczky letartóztatását

Medvés-Medica István vizsgálóbíró tudvalevően elrendelte Beniczky Ödön előzetes letartóztatását kormányzóértés, hivatalos titok megsértése és tiltott közlés miatt, azzal, hogy az előzetes letartóztatás akkor kezdődik, ha Beniczki korábbi tizenhárom napos fogházbüntetését kitöltötte. A védők felebbzése folytán a budapesti törvényszék hétfőn délután foglalkozott az ügygel és a vizsgálóbírónak az előzetes letartóztatásról szóló végzését jóváhagyta.

Két mentelmi ügy

A magyar nemzetgyűlés mentelmi bizottsága kedden délelőtt tárgyalta Kabók Lajos mentelmi ügyét, mert a napirendi vitánál sértő kifejezést használt a kormányzóval szemben. A bizottság elhatározta, hogy Kabóknak öt ülésről való kizárását fogja javasolni. Platthy György mentelmi ügye fölött a bizottság napirendre tért, azzal az indoklással, hogy a képviselő megkövette

a nemzetgyűlést a sértésért.

Horthy felelősségrevonása

Az ellenzék akciójával szemben, amely a kormányzó felelősségrevonására irányul, Vass József helyettes miniszterelnök kijelentette, hogy az államfő személyét minden támadás ellenében és minden körülmények között meg fogja védeni. Figyelmeztette az ellenzéki képviselőket, hogy amennyiben bárki is az államfő ellen akarja fellépni, ennek csak egyetlen formája van és pedig az alkotmányos forma. Az államfő — mondotta Vass — csak úgy vonható felelősségre, ha erre száz képviselő indítványt tesz és ahhoz a Ház kétharmad-része szavazás útján hozzájárul. Semmi egyéb módja nincs annak, hogy az államfő személyét felelősségre vonják és a kormány minden egyéb kísérletet a legmerevebben vissza fog utasítani.

Prónay a kormányzó ellen

A Beniczky-affér egyik pikánsabb fejezete, hogy Prónay Pál, a hirhedt különítményparancsnok állást foglal a Somogyi-gyilkosság miatt Horthy kormányzó ellen. Prónay egészen mostanig alelnöke volt az Ébredő Magyarok Egyesületének, akonnan — mint bejelentette — ki fog lépni, mert az egyesület ünnepélyesen akarja Horthy kormányzót a Beniczky-üggyel kapcsolatban részesíteni. A volt különítményi parancsnok — néhány évvel ezelőtt még a kormányzó bizalmasa alelnöki tisztségéről már be is jelentette lemondását és ezt az elhatározását a következő nyilatkozattal indokolta meg:

— Én már hónapokkal ezelőtt felszólaltam az ellen, hogy az Ébredő Magyarok Egyesülete a multak szomorú tapasztalatai folytán bárminő politikába beleavatkozzék, valamelyik kormány szerkezetéhez odakösse magát. Másfelől hangsúlyoztam a titkos társaságok tultengő befolyásának hibáját, mert ez eltéríti az egyesületet eredeti és tiszta eszméjétől. Szent meggyőződésem az, hogy ebben az állásfoglalásomban nem vagyok egyedül és így gondolkozok az Ébredő Magyarok Egyesületének tulyomó többsége, amely nem engedi, hogy az egyesület eredeti céljától eltérjen. A Beniczky-ügyet ma már csak a bíróság tisztázhatja és én a kormány-nak jogrendellenes magatartása mellett nem asszisztálhatok, amikor éppen ennek a rendszernek visszaélései ellen küzdelem már hosszú évek óta. Állásfoglalásom nem jelenti azt, hogy én a kormányzó személyével szemben a konkrét esetből kifolyóan tüntetni kívánok, csak egyszer és mindenkorra végét akarom szakítani annak, hogy titkos szálak bizonyos urakat a kormány mellé leköszenek.

A nemzetgyűlés ülése

A nemzetgyűlés keddi ülésén folytatták a választójogi javaslat vitáját. Az első felszólaló Strausz István volt, aki kijelentette, hogy a választójogi javaslatot újból le kell tárgyalni, mert a be-terjesztett javaslat minden tekintetben elhibázott. A miniszterelnök, szerinte, ráoktrojálta a törvényjavaslatot nemcsak a nemzetgyűlésre, de saját pártjára is, pedig jól tudhatná, hogy az általános titkos választójog nélkül ma nem lehet igaz parlamentarizmus. A többség a javaslattal politikai uralmát akarja konzerválni, amely szemmeláthatólag veszedelembe forog, mert az ország közvéleménye a legkatharotabbban szembe fordult a kormánnyal.

Strausz után Györki Imre dr. szociáldemokrata szólalt fel, aki hosszú beszédben bírálta a javaslatot, majd az elnök bejelentette, hogy több felszólaló nincs. Már majdnem befejezettnek jelentette ki a vitát, amikor az utolsó pillanatban szólásra jelentkezett Szabó Imre szociáldemokrata aki élesen támadta a kormányt a titkosság elejtése miatt.

A vita bezárása után az elnök napirendi indítványt tett, amelyet egyhangulag elfogadtak. Aztán bejelentette, hogy harminc képviselő zárt tárgyalást kért. A zárt tárgyaláson, amely hét órákor kezdődött, az ellenzék a Beniczky-ügyet tette szóvá.

Tengerparti élmények

Erdélyi konyha a zelenikai hotelban
Ahol a bolhapor terem — Az elsüllyedt hajó

1. Négy évvel ezelőtti — első — dalmáciai utam legkellemetlenebbemléke az a sok olaj, amit a derék dalmátok különböző ravaszágokkal belém szerviroztak. A Fares-szigeti hatszázéves színház, amelyet annak idején mint a legérdekesebb tengerparti látványosságot mutogattak az idegeneknek, csak halványan él emlékezetemben, ugyszintén a salona-i romok is, csupán az olaj kellemetlen ízét érzem még most is intenzíven. Ezúttal azonban a tengeren olyan meglepetés ért, amelyet odahaza nem mertem volna elképzelni: mióta itt vagyok, olajat csak a vegyeskereskedések polcain láttam — gondosan lezárt palackokban; úgy sorakoznak, mint a Sági kirakatában a tokaji.

A hotelban valódi erdélyi konyha van, zöld káposztát főznek szőlőlevéllel és amikor a pincér megtudta, hogy közelebbi ismeretségben állok az erdélyi konyhával, másnap turóspuliszkával kedveskedett. Hal nagyon kevés van erre — mondhatni nincs is, az étlapon legálább is nem szerepel. Mindössze egyszer ettem halat, — azt a doboz szardíniát, amit még odahaza csomagoltam be magamnak az utra.

A hotel végtelenül kedves helyen fekszik, közvetlen a parton, a vendégek szobáikban vetkeznek a fürdéshez és egy kis, molóra nyíló ajtón át egyenesen a hullámok közé vehetik magukat. Rendszerint a déli órákban fürdenek fél egyig, ekkor mindenki szobájába tér, öltözni az ebédhez.

Szinte hihetetlen: a magyar szó dominál. Magyarul beszél a tulajdonos, a pincér, a vendégek nagy része, akik többnyire a Vajdaságból kerültek ide. Számszerint velükibecskekiek vannak legtöbben és a kurszalomban a legkapósabb újság a »Bácsmegeyi Napló« meg a »Torontáé«.

2. Azelenikai földmívelés virágzó válfaja a bolhaportermelés. A nyílt tengerre eső félszigeten hatalmas ültetvények vannak, nagy krizantém-táblák; a virág sárga porzójából készül a bolhapor. Most van megalakulóban a bolhapor-tröszt, több milliós alaptőkével.

3. A pensió épületével szemben hat kilométerre az öbölben, negyvenméter mélységben fekszik a »Ferenc József« hadihajó, amelyet 1919-ben elsüllyesztettek. A hajó a volt osztrák-magyar hadiflottával az antant kezére került és a franciák, amikor bevonultak a cattaroi öbölbe, valamennyi hajó munióját a »Ferenc József«-re szállították, amelyet azután a nyílt tengerre elzáró félszigetenél horgonyoztak le. Néhány nappal később borzalmas sirokkó vonult végig az Adrián, behatolt a cattaroi öbölbe, elszakította az ott veszteglő hajók horgonyláncait és a hajókat minden pillantban az a veszély fenyegette, hogy szétzúzódnak a sziklákon. A hullámok tetején táncoló »Ferenc József«-en mindössze néhány emberből álló őrség tartózkodott, amely attól való félelmében, hogy a hajó felrobban, megnyitotta a hajófenék csapóajtóit és miután szabad utat engedett a víznek a hajó belsejébe, lemenekült a szárazföldre. Reggelre a »Ferenc József« elmerült.

A háromezer tonnás hadihajó kiemelésén már harmadik éve dolgoznak. Husz buvár felváltva állandóan a vízben tartózkodik és vastag láncokkal próbálja a lesüllyedt hajót a vízbe merített dokkhoz erősíteni, hogy így vonszolhassák partra. A mélységben azonban rendkívül nehezen megy a munka és az eddigi számítások szerint még három év elteltéig, amíg sikerül kiemelni a hajót a víz felszínére.

4. Az általános gazdasági krízisnek a napfényes Adrián is vannak áldozatai. Tegnapelőtt árverezték el a fizetésképtelenné vált G. Orlandini castelluvói kereskedő vas- és bádógáru-üzletét, meglehetősen nagy érdeklődés mellett. Az üzlet aajtájában rekedt hangon kiabálta ki az árakat a hitelezők megbízottja. Nagyon szigorúnak mutatkozott és csak

akkor enyhült mosolyra az ábrázata, amikor valaminek jól felverték az árát. Az árverés közönsége matrózokból, katonákból, papokból és néhány oda vetődött idegenből állott. Szomszédos kereskedő csak egyszer ígért rá a kikiáltási árra, de tovább nem folytathatta, mert a többi kereskedő dühösen pisszgte le. Valamennyien szemrehányó pillantásokat vetettek a szolidaritásról megfélelkezett kollégájuk felé. Orlandini áruin így többnyire a matrózok osztogattak meg potom áron. Jó vásárt csapnak belőle a szigeteken. Az egyik pap tréfából ráfécitált egy tucat játéksörgőre. Rajta maradt. Vajjon mit csinál vele?

Magary Domokos

Orvosolják

a topolai járás adósérelmeit

A pénzügyminiszter megígérte az igazságtalan adókövetések reparálását

Beogradból jelentik: Mint ismeretes, a topolai járás adófizető polgárai terjedelmes memorandumba foglalták az adókövetések körül történt anomáliákat és a memorandumot dr. Radonics Jován és Strilics Béla képviselők útján a pénzügyminiszterhez juttatták. Ezzel kapcsolatban elterjedt az a hír, hogy a pénzügyminiszter a a topolai járásban történt adókövetéseket megsemmisítette.

Illetékes helyről közlik, hogy a pénzügyminiszter valóban elhatározta, hogy a topolai járás lakosságának tényleges adósérelmeit orvosolni fogja, de az adókövetések megsemmisítéséről nincs szó. A memorandumot a pénzügyminiszterium leküldte a szubotikai pénzügyigazgatósághoz véleményezés végett, azonfelül ki fog küldeni a topolai járásba egy főtisztviselőt, aki a helyszínen fog meggyőződést szerezni arról, vajjon a panaszok helytállóak-e.

A pénzügyminiszter egyébként ki-nevezte az adófelszámolási bizottságot, amelyben Jurcs Márkó szubotikai képviselő is helyet foglal. A bizottság a benyújtott panaszokat tüzetesen meg fogja vizsgálni és kiállítás van az igazságtalanságok reparálására. Mindez azonban nem halasztó hatályu az adófizetések tekintetében, úgy, hogy az adóbehajtások tovább folynak.

Eltemették Flammariont

A világhírű csillagász spiritiszta-jelekkel ígért a tulvilágról

Párisból jelentik: Hétfőn délután nagy dísszel temették el Flammarion Camille-t, a világhírű csillagászt Juvisy-i kastélyából. A holttestet a juvisyi park legpoétikusabb részén levő sírboltban, Flammarion első felesége mellett helyezték nyugalomra.

A gyászszertartás során Pain ev-miniszterelnök tartott nagy beszédet, azonban nem mint a francia kormány elnöke, hanem mint matematikus. Beszédében rámutatott Flammarion nagy tudományos munkálkodására és méltatta azt az érdemét, hogy irodalmi művelvel sikerült népszerűvé tennie a csillagászat tudományát. A beszédek után a temetés, Flammarion utolsó kívánsága szerint egyedül az özvegy jelenlétében történt meg. A gyászolók csoportja elvonult, csak Flammarionné és a két sírásó maradtak ott, akik a koporsót leeresztették a sírboltba, ahol még egy nyugvóhely van, Flammarion második felesége számára, mert a csillagász úgy rendelkezett, hogy két felesége közt akar pihenni.

Flammarion, aki hívő spiritiszta

volt, környezetének közlése szerint utolsó óráiban is a legnagyobb nyugalommal nézett a halál elé abban a szilárd hitben, hogy lelke továbbra is élni fog. Spiritiszta barátával meg is állapodott abban, hogy a tulvilágról milyen jelekkel fog veük érintkezni.

Megszüntették

az eljárást Lungulov ellen

Szabadiábra helyezték a volt szarakanizsai főkapitányt

Lungulov Radivoj volt szarakanizsai főkapitányt, — mint már közöltük, — hétfőn este visszazárlították Szarakanizsára, miután a beogradi Uprava Grada, — ahova Lungulovot szombaton vitték — megállapította, hogy nem illetékes az eljárásra.

Hétfőn délelőtt megérkeztek a noviszadi ügyészségtől a szubotikai ügyészséghez a Lungulov ellen tett feljelentés iratai. Ez iratok alapján a szubotikai ügyészség, — amely még szombaton felebbezést jelentett be a vizsgálóbíró szabadiábra helyezést elrendelő végzése ellen, — kedden visszavonta a vádat Lungulov Radivojjal szemben és a vizsgálóbírónak az eljárás megsemmisítését indítványozta. A vizsgálóbíró ennek alapján az eljárást megszüntette. A szarakanizsai rendőrség az őrizet alatt tartott Lungulov Radivojt kedden délelőtt szabadiábra helyezte. Ugyancsak szabadon bocsájtottak még két egyént, akiket eből az ügyből kifolyóan a szarakanizsai rendőrség még pénteken le-tartóztatott.

A subotikai városi házi bérlők

az árlejtés mellőzését kérik

Az új lakástörvény mint ismeretes, módot ad a háztulajdonosoknak, hogy az üzlethelyiségek bérét korlátlanul emeljék és hogy a bérlőknek felmondjanak. Ennek következtében — mint a Bácsmegeyi Napló már megírta — a legtöbb subotikai üzlethelyiség bérét a háztulajdonosok máris tetemesen emelték, sőt sok esetben olyan nagymérvű ez az emelés, hogy a kereskedők képtelenek a felemelt bért megfizetni.

A város a tulajdonában lévő házak és elsősorban a városháza épületében levő üzlethelyiségek bérét szintén lényegesen emelni akarja. A tanács azzal a tervvel foglakozik, hogy a bolthelyiségek eddigi bérlőinek felmond és nyilvános árlejtésen fogja az üzleteket a legtöbbet ígérőknek bérbeadni. A városháza és a többi városi épület üzlethelyiségeinek bérlői értesülve erről a tervről, kérvényt nyújtottak be a városi tanácshoz, hogy ne mondják fel bolthelyiségeiket és a város ne árlejtésen adja azokat újból bérbe, hanem békés úton egyezzen meg a régi bérlőkkel, akik a lehetőség szerint hajlandók megfizetni a város által kívánt magasabb bérösszegeket is.

A városi tanács legutóbbi ülésén foglalkozott a bérlők kérésével, azonban hosszabb vita után sem tudott dönteni az ügyben. A tanács nagyrészenek az az álláspontja, hogy az üzleteknek nyilvános árlejtésen való bérbeadása több szempontból kockázatos, mert egyrészt nem bizonyos, hogy az árlejtésen a város a kívánt bérösszegeket el tudná érni, másrészt a bérlők megbízhatóságára is tekintettel van a város. Ezért valószínű, hogy a régi bérlőknek nem fognak felmondani, hanem igyekezni fognak megegyezni a régi bérlőkkel a bérösszegek emelése tekintetében. A végleges döntést a városi tanács csak a legközelebbi ülésén fogja meghozni.

Noviszádra helyezik át a bácskai közigazgatási kerület székhelyét

A belügyminiszter ragaszkodik az áthelyezéshez

Az általános közigazgatási törvény az országot 33 kerületre osztja fel. Ezek egyike a bácskai közigazgatási kerület, amelynek székhelyeül a törvény Novisadot jelölte ki.

A megyei főispán annak idején, amikor a törvény életbelépett, az az indoklással, hogy Szomborban az addigi megyeszékhelyen alkalmas megyeháza áll a megyei hivatalok rendelkezésére, míg Novisadon nincs alkalmas épület, érte, hogy a megyei székhely ideiglenesen Szomborban maradjon.

Most azonban dr. Maksimovics Bozsó belügyminiszter sürgősen követeli az általános közigazgatási törvénynek végrehajtását és az kijánja, hogy a bácskai közigazgatási kerület székhelye, a törvény szerint Szomborból Noviszádra helyezték át.

Szombor ismeretlen a novisadi lakóhiányra utalt, a közigazgatási székhely Szomborban való meggyűlése mellett szállt síkra, de eredménytelenül, mert a belügyminiszter a debreceni nemzetgyűlési képviselőnek tett ígéretéhez képest feltétlenül ragaszkodik a székhelyáthelyezéshez és az esetben, hogy ha nem volna Novisadon megfelelő elhelyezés található, az esetben azt kívánja, hogy a kerület építsen székházat. A belügyminiszteriumban felvetődött az a terv, hogy a kerület vegye meg a postaminiszteriumnak megvételre felajánlott Zadrusna Banka épületét.

Novisadon illetékes ténylezők a kerületi székhely áthelyezését befejezett ténynek tekintik.

Tizenkétévi fegyházra ítélt feleséggel

A sztaramoravícai gyilkosság a noviszadi semmitől előtti

Babjanovics Márkó, szubotikai földműves rég rossz viszonyban volt feleségével, aki el is hagyta a durva férjét és egy szubotikai kocsmában szolgálatot vállalt.

Babjanovics 1923. Szilveszter éjszakáján utánament feleségének és kérlette, hogy térjen vissza hozzá, de az asszony hajthatatlan volt, mire a férj a csizmaszárból előrántott konyhakéssel több szurást ejtett feleségére, aki sebeibe még aznap éjjel belehalt.

A szubotical törvényszék múlt évi június 26-án tizenöt évi fegyházra ítélte el Babjanovicsot. A noviszadi felebbviteli bíróság ez évi március 24-én tizenkét évi fegyházra szállította le a büntetést. A noviszadi semmitől most elutasította a semmitől panaszát.

*

Boros Lajos és a vele vadházasságban élő Baranyai Mariska sztaramoravícai lakosokat azzal vádolta a noviszadi ügyészség hogy együttesen ölték meg a náluk lakott hatvan éves özvegy Csáti Bálintné szüretes Marton Juliát, akinek kicsi vagyonát akarták megkaparintani. 1924. április 14-én előbb téba, utóbb levegőbe zsúrdókat öntöttek, de az özvegy asszony nem nyúlt egyikhez sem. Április 29-én Boros, amikor Csátiné aludt megfőrtta és hogy azt a látszatot keltse, mintha öngyilkos lett volna, felvitte a padlásra és ott a gerendára felkötöztette.

A noviszadi törvényszék 1924. augusztus 8-án nyolc évi börtönnre ítélte Borost, míg Baranyai Mariskát, — akitől megállapított, hogy a gyilkosságban nem volt része, — tizenöt napi fegyházra ítélte.

A felebbviteli bíróság ez évi február 24-én helybenhagyta az elsőfokú ítéletet és a semmitől most elutasította a betérjesztett semmiségi panaszokat.

HIREK

•••

— **Franchet d'Esperay tábornagy júliusban Beogradba jön.** Beogradból jelentik: A dobrovoljac felkelők szövetsége július 19-től 22-ig nagy ünnepeket rendez fennállásának ötvenedik évfordulója alkalmából. A jubileumi ünnepekre meghívták Franchet d'Esperay tábornagyot is, mint a szerb-horvát-szlovén hadsereg vajdáját. A francia hadseregparancsnok Algiréből kelt levelében értesítette a szövetséget, hogy a lehetőséghez képest meg fog jelenni a beogradi ünnepeken.

— **Uj francia konzulok.** Zagrebből jelentik: Franciaország zagrebi konzulává Andre Boileau-t, dubrovnikai konzulává D'Ensole Renet nevezte ki.

— **Áthelyezés.** Az igazságügyi miniszter *Militarin* Pál titeli telekkönyvvezetőt Bács-Topolára helyezte át.

— **Kinevezések és áthelyezések.** Beogradból jelentik: Begovics Jován szentai állami adóhivatali főkönyvelőt a pénzügyminiszter Sremski-Karlovacra helyezte át. Sakács József tanítót a közoktatásügyi miniszter Srpski-Militicsre helyezte át. Gavanszky Tosó volt horgosi jegyzőt a belügyminiszter a szentai járási főszámvevőszékhez nevezte ki.

— **Az országos grandrabbi becskeréki beiktatása.** Becskerekéről jelentik: *Alkalay* Izsák beogradi országos grandrabbit június 14-ikén iktatják be ünnepélyes külsőségek közt Becskereken. A grandrabbi a beiktatás napján délután tíz óra körül automobilon érkezik Becskerekre és a Beogradska-ucca végén felállított kapuban a vármegye, a város, a hadsereg és a zsidó hitközség küldöttel fogják fogadni. Innen a zsidó templomhoz hajtatnak, amelynek bejáratánál dr. *Huberth* Zsigmond hitközségi elnök üdvözlő a grandrabbit. Ezután diszintentszetelet lesz melynek keretében dr. *Niederman* Mór becskeréki főrabbi üdvözlőbeszédet mond, majd *Alkalay* grandrabbi tartja meg ünnepi szónoklatát. Délben fogadják a grandrabbi az eléje járuló küldött-ségeket. Este fél kilenc órakor a »Vojvodina«-szállóban ünnepélyes bankett lesz a grandrabbi tiszteletére.

— **Felbívíteli bíróságot állítanak fel.** *Oszijek*en *Oszijek*ről jelentik: Vajda, az igazságügyi miniszternek zagrebi delegátusa *Oszijek*re érkezett és megkezdte az ott létesítendő felbívíteli bíróság szervezését. A felbívíteli bíróság hivatalát a törvényes épületében fogják elhelyezni.

— **A nemzsláv tanítók hiegesztő vizsgálója.** A novisadai tanítónképző intézetben a napokban folytak le a kiegészítő vizsgák a nemzeti tárgyakból. Most vizsgáztak azok a magyar, német tanítók és tanítónők, akik iskolákat külföldön végeztek és oklevelüket 1918. évi október elseje után szerezték meg. A vizsgára jelentkezett tizenkét tanító és tanítónő, köztük egy temerini apáca is, akik mind sikeresen tették le az államvizsgát.

— **Mestrovics szobrász sikere Amerikában.** Washingtonból jelentik: *Mestrovics* Iván, a néhány hónap óta Amerikában tartózkodó világhírű horvát szobrász a napokban készült el *Hoover* Herbert kereskedelmi miniszter mellszobrával. A szobor reprodukciója, amelyet a washingtoni lapok közöltek, általános elragadtatást keltett az amerikai társadalmi körökben. *Mestrovics* tiszteletére legutóbb dr. *Treszics-Pavics* washingtoni jugoszláv követ bankettet rendezett, amelyen az angol és francia nagykövet, az amerikai művészvilág vezetői és még számos előkelő vendég vett részt.

— **Autóvizsgálat és sofförvizsga Szuboticán.** E hó 13-án délután 2 órai kezdettel autóvizsgálat és sofförvizsga lesz Szuboticán a Gyermekmenhely és a lovassági laktanya közti útvonalon. A még meg nem vizsgált autók tulajdonosai június 13-án déli 12 óráig kötelesek a szuboticiai iparhatósághoz a következő adatokat beszállítani: A tulajdonos vezeték- és keresztnévét, lakóhelyét, az alváz gyári számát, a gyáros nevét, a gépjármű nemét (személy- vagy teherautó, nagy motorkerékpár), a használat módját (köz- vagy magánhasználat), az erőforrás nemét (elektromos v. benzines), a lóerő számát és a gépjármű önsúlyát. A sofför- illetve vezetőjelöltek ugyancsak június 13-án déli 12 óráig kötelesek az iparhatósághoz beszállítani keresztleveleket, orvosi bizonyítványt, fényképet és erkölcsi bizonyítványt, amelyre rá kell vezetetni az illető lakóhelyét, foglalkozását és azt, hogy a gépe milyen lóerőjű. Magánhasználatra szánt gép vezetésére 18, közhasználatra szánt gép vezetésére 21 év a korhatár.

— **A szentai pravoszláv hitközségi képviselők választása.** Szentáról jelentik: Hétfőn tartotta a görögkeleti hitközség *Prekajszy* Milos pébános és *Vukov* Andrija földbírtokos elnökele alatt a képviselőválasztást. Titkos szavazás útján képviselők lettek: Dr. *Ludaics* Milos, *Branovacszy* Lázár, *Borgyoski* Nikola, *Szlávnic* Miodrág, *Branovacszy* Izó, *Branovacszy* Milivoj, *Borgyoski* Bránkó, *Manics* Jován, *Manics* Ivó és *Szlávnic* Szeyer Mikin.

— **Tűzvész egy szlavóniai faluban.** *Oszjek*ről jelentik: *Petrijeci* szlavóniai községben hétfőn kedre virradó éjjel tűzvész pusztított. Négy ház teljesen elhamvadt. A kár több száz ezer dinár.

— **Pénzesutalvány-hamisítókát fogott el a beogradi rendőrség.** Beogradból jelentik: A beogradi tőzsdén lévő postahivatalban megjelent a napokban egy fiatalember, aki két pénzesutalványt akart beváltani. A tisztviselő éppen kifizetni készült a két utalvány összegét, amikor figyelmesebben megnézte az utalványokat és észrevette, hogy az összegeket jelző számokon javítás van. A tisztviselő érdeklődésére a fiatalember zavartan visszakérte az utalványokat és el akart sietni a hivatalból. A postatisztviselő ekkor detektívért telefonált, akivel közölte gyanuját. A helyszínre érkező detektív azonnal a rendőrségre vitte a fiatalembert, aki beismerte, hogy hamisította az utalványokat. Megállapították, hogy a hamisító *Milutinovics* Borivoj kereskedősegéd. Elmondta, hogy egy negyven dinárról és egy harmincyolc dinárról szóló utalvány érkezett címére és ezeket *Szímics* Jęta nevű kollégájával kijavította: a számok elé 10-est, a szavak elé ezer-t írtak. A rendőrség mindkettőjüket letartóztatta.

— **Milliókat szerzett csempészésből.** Zagrebből jelentik: *Sibenik*ben letartóztatták *Sare* Sztjepán dúsgazdag kereskedőt, aki évek óta csempészésből élt és ezzel szerzte vagyonát. *Sare* külön csempészőhajókkal rendelkezett és rendszeresen folytatta a csempészetet Olaszország és Jugoszlávia között. Néhány év alatt *Sare* Dalmácia leggazdagabb emberévé vált, vagyonát háromszázmillió dinárra becsülik. Az államot sok millióval károsította meg. A vármérségek nagy erővel folytatják a vizsgálatot a milliomos csempész ellen.

— **Veszélyben a dunai hajózás.** Apatinból jelentik: A Duna az egész vonalon rohamosan apad. Az apály olyan nagy mérvű, hogy sok helyen veszélyezteti a hajózárt is.

— **Ítélet a bukaresti monstre kommunista-pörben.** Bukarestből jelentik: A bukaresti kommunista-pörben a bíróság kedden meghozta az ítéletet. Kahanét öt évi fegyházra, *Dodant* és *Eckman* vádlottakat három-három évre, *Marian* Nikolát egy esztendőre ítélték. Tíz vádlott 6—6 hónapi börtönt kapott. A székben levő vádlottakat in contumaciam 10—10 évi fegyházra ítélték.

— **Kerékpárklub alakult Novisadon.** Szombaton este *Achilles* néven Novisadon kerékpárklub alakult. A klub tisztikarát a következőképp választották meg: Védnök: *Matic* Dusa, elnökök: *Rogulja* Milos, elnöke: *Bojzki* Károly, alelnök: *Polyakovics* Jován, titkár: *Szalony* Adó, pénzügyi: *Gregecz* Urban, szektár: *Kojos* Otto János, ügyész: dr. *Kulovics* János, orvos: dr. *Bauer* János, kapitány: *Hadadi* István, választmányi tagok: *Alexander* Ferenc, *Isly* József, *Gerli* Erzsébet, *Bogojevics* Jęta. Pótagok: *Butor* Antal, *Hegedus* István és *Csestven* József.

— **Hét embert ölt meg az orkán Romániában.** Bukarestből jelentik: *Ploesti* vidékén hatalmas orkán vonult végig erős felhőszakadással, amely a vetéseket teljesen tönkretette. A leesett vízmennyiség oly nagy volt, hogy a város utcáin méter magasságban állott a víz. A víz sok helyen álmosta a vasúti töltéseket is, úgyhogy a forgalmat egy időre be kellett szüntetni. A szélvész a táviró- és telefonpóznákat kidöntötte. Ugyancsak nagy viharok voltak Moldva egész területén. Sok helyütt a vetések négyötöde pusztult el, mert majdnem mindenütt hatalmas jégeső is volt. Az erdélyi részeken is több helyütt voltak nagyobb esőzések és viharok. Magyarderzsén katasztrófális felhőszakadás volt, amely négy lakóházat teljesen elsöpört. A víztömegek a környék vetéseit teljesen elpusztították. Itt a felhőszakadás nyomán támadt vízáradatnak hét emberélet is áldozatul esett.

— **Módos két neve.** Becskerekéről jelentik: *Módos* községet a Romániától való átvétel után a belügyminiszterium tudvalevőleg *Jása-Tomic*-nek nevezte el. A község nevének megváltoztatásáról azonban nem vett tudomást a vasút, amely hivatalosan is mindig *Módos* állomást ismer. A kétféle helység-név sok zavart idéz elő, erre vall az a sok panasz is, amely a becskeréki kereskedelmi és barkácsolóházhoz érkezik állandóan arról, hogy a vasút visszaautasítja azokat a szállmányokat, melyeken *Jása-Tomic* címzés van. A becskeréki kamarai műst feliratot intézett a közlekedési minisztériumhoz és kérte, hogy rendezzék a község és állomás elnevezését.

— **Reinhardt nemzetközi némajáték- és balettársaságot alapított.** Bécsből jelentik: *Reinhardt* Miksa vezetésével és kezdeményezésére Berlinben társaság alakult, amely fölvette az „Internationale Pantomimgesellschaft” nevet s nagyszabású látványos előadásokat fog rendezni. A társaság elnöke *Mátray* Ernő és vezető szerep jutott *Hans* Heraldnak, aki évek hosszu sora óta *Reinhardt* munkatársa. A felügyelő bizottságban helyet foglal *Hoffmansthal* Hugó, *Reinhardt* Miksa, *Strausz* Richard és *Wolff* Artur, a német szinpadí egyesület igazgatója. A társaság fogja rendezni Salzburgban az augusztusi ünnepi játékokat.

— **Uzó- és vívótanfolyam Palicson.** A Vermes-vívóiskola és testnevelő intézet nyári uszó- és vívótanfolyama *Palicson* megkezdődött. A kezdők részére külön tanfolyamot nyitott az intézet, amely atlétikai tréningeket is tart.

— **Letartóztatott tolvaj.** *Todorovics* testvérek, szuboticiai dohánytőzsdé tulajdonosok — mint már jelentettük — feljelentést tettek a rendőrségen, hogy volt alkalmazottjuk *Brasovan* Csedomir bélyegeket és készpénzt lopott tőzsdéjükből. Időközben kiderült, hogy már februárban találtak Beogradban egy csomag okmánybélyeget 42.000 dinár értékben, amelyről nem tudták, hogy kinek a tulajdona. Mint most megállapították, ezek a bélyegek is a *Brasovan* által ellopott értékek közé tartoznak. A szuboticiai rendőrség megkeresésére *Brasovan* Veliki Becskereken letartóztatották és átállították a szuboticiai rendőrségre, ahol beismerő vallomást tett. *Brasovánt* átadták a szuboticiai ügyészségnek.

— **A vajdasági zsidó ifjusági egyesületek szuboticiai kongresszusa.** A vajdasági zsidó ifjusági egyesületek vasárnap tartották meg kongresszusukat Szuboticán a Hakoah rendezésében, igen sok vidéki résztvevővel. Délelőtt diszintentszetelet volt a zsidó templomban, délután megtartották a kongresszust, végül este a Lloyd helyiségében sikerült hangverseny volt. *Rosenberg* László, *Bergel* László és *Huber* Andor precizen játszották *Mendelssohn* D moll-trióját, majd dr. *Keiler* Pinkász topolai főrabbi a cionizmusról, *Schweiger* Hermann szentai főrabbi pedig a zsidó ifjuság feladatairól tartott tartalmas előadást. *Hajós* József saját szerzeményeit játszotta zongorán, nagy sikerrel, *Bácskai* Dezső érzéssel adott elő költeményeket, *Brenner* Rózsika pedig szépen csongó hangon énekel zsidó dalokat *Fischer* Margit zongorakíséretével. *Hausser* Imre hegedűszámait, amelyeket *Klein* Mancsi kísért zongorán, nagy taps fogadta, éppúgy mint a Hakoah énekkara által előadott dalokat. A sikerült műsort tánc követte.

— **A francia nap.** A június 14-én Szuboticán tartandó francia nap előkészületei nagy agilitással folynak. A francia klub vezetősége ezton kéri a rendezőbizottság tagjait, hogy e hó 12-én, pénteken délután 5 órakor teljes számmal jelenjenek meg a klub helyiségében.

— **Automobil-adóból akarják Csehszlovákiában az állami tisztviselők fizetését emelni.** Prágából jelentik: A kormány automobiladó behozatalát tervezi, amely évente minden automobil után átlag 800 cseh korona lenne. Ennek az új adónak jövedelméből kívánja a kormány az állami hivatalnokok fizetését felemelni és az állami utakat karbantartani. A *Lidove Noviny* értesülése szerint ugyanerre a célra cukoradót is fog behozni a kormány, de az adó nem drágítja meg a cukrot, mert már bele van számítva a cukor árának csökkentésébe.

— **Az új japán házassági törvény a nőknek is megengedi a válást.** Londonból jelentik: Most lépett életbe Japánban az új házassági törvény, amelyet a japánok forradalmi reformnak tekintenek. Eddig Japánban csak a férj indíthatott válópórt, az új törvény értelmében ezentul az asszony is beadhatja a válókeresetet.

— **Álhir Kun Béla budapesti tartózkodásáról.** Budapestről jelentik: A budapesti rendőrséget kedden telefonon arról értesítették, hogy *Kun Béla* repülőgéppel álnéven Budapestre érkezett. A bejelentésre nagy izgalom támadt, az egész detektívtestületet mozgósították, amely estére kiderítette, hogy egyetlen szó sem igaz abból a hírből, hogy *Kun Béla* Budapestre érkezett volna. A rendőrség a félrevezető kinyomozására megtett minden intézkedést.

— **Életunt leány.** Becskerekéről jelentik: *Halmi* Ilonka háztartásbeli leány hétfőn reggel nyolc órakor öngyilkossági szándékból a Begába vetette magát. A fuldokló leányt segélykiáltásaira kimentettek és a rendőrségre kísérték, ahol azonban öngyilkossági szándékának okáról nem volt hajlandó vallomást tenni.

— **Elítelt felségserűtők.** Novisadról jelentik: *Mészáros* István rumai kovácsmestert, aki mult év május 3-án *Homoljica* községben királysértést követett el, a novisadi törvényszék háromévi fegyházra ítélte, mibe a tizenhárom hónapi vizsgálati fogságot beszámítják. Ítélet ellen az ügyész és a vádló is fellebbeztek. A vizsgálati fogságot a bíróság fenntartotta. Ugyancsak királysértésért háromévi fegyházra ítélte kedden a novisadi törvényszék *Jovanov* Jeremiás gályalódmívest. *Gomirac* elnök az ítélet után elrendelte az eddig szabadlábon volt vádlott ellen a vizsgálati fogság fenntartását.

— **Letopis Matice Srpske.** A noviszadi szerb Matice folyóiratának júniusi száma most jelent meg a következő tartalommal: dr. Maletin: Szomszédaink. Bogics Orga: Sívárgás (vers). Dr. Lovász Márton: Magyar problémák. Dr. Szelanovics Jován: A közigazgatási fenhatóság dekoncentrációja. Popovics György: Az időjósok. Nikolic Richard: A nap ország. Petrovics Veljko: Radicevics Brankó költő anyja. Jaksics Mileta: Misztérium. A szemlervatban. Tass Gy. a franciaországi családokról. Szavazati jogról. Dr. Szlezkovic: A La Garçonne-problémáról. Koszics Miro: a sarajevói gazdasági kongresszusról. Serovics Petár: a vajdasági rokkantkérdésről. Lotics Ljubomir: a Matice háborus történetét ismerteti. Néhány könyvismertetés egészíti még ki a folyóirat tartalmát.

— **Ejegyzés.** Ludajic Danicát, dr. Rafajlovic Milos suboticaei ügyvéd sógorját eljegyezte Blagotic Blagoje száradós Beograd.

— **Maliidjosi iparosok és kereskedők junijusa.** A maliidjosi iparosok és kereskedők június 10-én a Szilágyi-féle vendéglőben a Szilágyi-féle vendéglőben nagyszabású ünnepélyt rendez.

— **Félholtra vertek egy apatini rendőrt.** Apatinból jelentik: Szombat éjjel egy nagyobb társaság rándult ki autón Szomborból Apatinba. A község határában az autó árokba fordult és az utasok egy éppen arra haladó rendőrt hívtak segítségül. A rendőr, akinek egy liter bort ígértek munkájáért, ki is segítette az autót az árokból, de amikor jutalmát kérte, az utasok tovább hajtottak. Pár óra múlva, amikor a kirándulók visszafele akartak indulni, az autó első kerekének gumiját kilyukasztva találták. A sofőr azt gondolta, hogy a rendőr állt bosszút, amiért is az ott posztoló rendőrré támadt, akit az utasok segítségével félholtra vert, majd új kerekeket téve föl, elszárgult. A nyomozás megindult.

— **Házasság.** Schwarz Sári (Dolnja-Lendava) és Ingusz Sándor (Nagybaracska) ma tartják esküvőjüket Dolnja-Lendaván. (Mindenkülön értesítés helyett.)

— **Gyanus halál.** Staribecséről jelentik: Szombaton Staribecsén gyanus tünetek közt meghalt Gyurgyevics Ljubivoj vendéglős. Gyurgyevics néhány nappal ezelőtt összeveszett a vele közös háztartásban élő Vujetics Olgával, aki a vendéglős halála napján nyomtalanul eltűnt. Hétfőn a gyanu alapján dr. Varró János és dr. Krausz Oszkár staribecsei orvosok felboncolták a holttestet és arzénmérgezést állapítottak meg. A belső részeket megvizsgálás végett elküldték a beogradi vegyvizsgáló állomásnak.

— **Elítélt család.** Novisadról jelentik: Zsakics Pál szabali földműves múlt év október 22-ikén Hohenbacher Vendel szabali lakostól Pál Márton nevében egy öltözet ruhát, cipőt és fehérneműt csalt ki. Ez év januárjában Zsakics gazdája, Keller Mátyás nevében, hamisított utalvánnyal ruhaszövetet csalt ki Guttmann Rozália kereskedőtől. A novisadi törvényszék Zsakicsot család miatt hatvani fogházra és ezer dinár pénzbüntetésre ítélte.

— **Halálozás.** Antunovics János vendéglős, volt ipartestületi elnök, hétfőn délután 5 órakor elhunyt. Temetése ma délután 4 órakor lesz II. kör Plebanijska-utca 9. szám alatti gyászszobából.

— **A vasutas halála.** Az apatini állomáson szombat délután a vonatutközök közé került Baszler Péter vasutas. A szerencsétlen embernek az utközök teljesen összeropantották a mellkasát. Haldokolva szállították be a szombori kórházba.

— **Műkedvelőelőadás** Bácskatoponán. A bácskatoponai iparos dalegyület június 11-én, csütörtökön este a Szilágyi-féle vendéglőben tisztelettel meghívja a műkedvelőelőadást rendez. Szinre kerül a „Juhászlegény, szegény juhászlegény” című énekes színmű. Az előadás iránt nagy az érdeklődés.

— **Eljegyzés.** Duszenszky Elza (Budapest) és Barna Pál (Senta) jegyesek. (Mindenkülön értesítés helyett.)

— **A suboticaei zsidó szeretetház vezetősége Noviszadon.** A suboticaei dr. Singer Bernát-féle zsidó szeretetház vezetősége a Pollák Lajos nevet viselő Röntgen laboratorium létesítéséről vasárnap, június 14-én délelőtt tíz órakor a noviszadi zsidó hitközség nagy közgyűlési termében előadást tart. Előadó dr. Milkó Izidor.

A suboticaei zsidó Patronázs Egyesület június 10-én délután 5 órakor a zsidó iskola termében rendes közgyűlést tart, melyre a tagokat tisztelettel meghívjuk. — **Tárgysorozat:** Választmányválasztása. Beszámoló a Gyermekotthon megnyitásáról. Pénztári jelentés. Esetleges indítványok. Elnökség.

Rossija-Fonciérenél biztosítsa betörés ellen lakását, irodáját, üzletét, ha elutazik, nyaralni megy.

A zsidó vallású elemiiskolai tanulók hittanvizsgálja. A suboticaei Talmud-Thóra egyesület a hitközség előjáróságával együtt csütörtökön reggel 8 órai kezdettel az elemi iskolai zsidóvallású gyermekekkel a volt zsidó hitközségi iskolában hittanvizsgát tart, amelyen a szülőket és az érdeklődőket szívesen látja az egyesület.

Rekviem Hartmann Rafael és Dr. Singer Bernát emlékére. A suboticaei zsidó hitközség előjárósága csütörtökön, 11-én d. e. 11 órakor néhai **Hartmann Rafael** halálának évfordulóján ünnepélyes gvásztisztelést tart. Ugyanazon a napon az esti istentisztelet keretében rekviem lesz a hitközség elhunyt nagyérdemű papja, Dr. **Singer Bernát** főrabbi emlékére.

Roth Olga kozmetikai intézetében. Kr. Aleksandrova utca 4. szám alatt, a Rossija Fonciére palotájában, félemlen, modern szépségápolás, arcborhámlesztás, alkalmatlan hajszálak, pattanások, szemölcsök, szepők, májfoltok végleges eltávolítása. Kaphatók sajtókészítményü. kiváló hatású kenőcsök, puderek, gyógyszappanok, arcfehérítő- és szepőlőcskenőcsök stb.

A suboticaei I. Nagy Vásár és Kiállítás Igazgatóságának 194/1925. számú átiratára felkérjük az összes iparosokat, akik a kiállításon résztvenni óhajtának, hogy folyó hó 11-én délelőtt 11 órakor az Ipartestületben megjelenni szíveskedjenek, mert az igazgatóság ugyanakkor teljes és részletes felvilágosítást és utasítást fog adni a vásárra vonatkozólag. Minden kiállító érdeke, hogy megjelenjen. A vásár és kiállítás igazgatóságának kiküldöttjei fognak előadást tartani. **Az elnökség.**

Női- és gyermekfehérneműt a legjutányosabb áron a »Dama« fehérneműszalon készít Tolstojeva (Ódor-u.) 21.

Mielőtt vásárol jégsekreényt, sörparátust és szállodaberendezést, kérjen árijegyzéket Braća Goldner jégsekreény-, fabutor- és rézarugyárától Subotica, Jugovičeva 25.

KÖZGAZDASÁG

A gyáripár sérelmei

A Gyáripárosok Országos Szövetségének évi közgyűlése

Zagrebból jelentik: A Gyáripárosok Országos Szövetsége vasárnap tartotta meg Zagrebben tizenhetedik rendes közgyűlését **Alexander Sámuel** elnöke alatt. Az elnök hosszabb beszédben mutatott rá a gyáripár súlyos bajaira és kifejtette hogy a dinár áremelkedése, a pénzhiány, a magas kamatláb és a védvámhiány kedvezőtlenül befolyásolják a gyáripárt, amelyet azonban ennek ellenére sem ért nagyobb megrázkódtatás az elmúlt évben.

Kimutatta, hogy a **dinár árfolyamának emelkedése megnehezítette a kivitt és könnyebbé tette a behozatalt, viszont a dinár javulásából a gyáripárnak nem volt semmi haszna, mert a dinár vásárló ereje nem változott meg és a munkaerő ezért nem lett olcsóbb.** A kormány arra kell törekednie, hogy a dinár stabilizálódjon, mert a stabil valuta olcsóbbá teszi az élelmiszert, ami viszont a munkaerő olcsóbbodására vezet. A gyáripárnak az az érdeke, hogy minél több külföldi állam, úgy **Jugoszlávia is térjen vissza az aranystandardhoz**, mert erre a kormánynak külföldi hitele érdekében is szüksége van.

A pénzhiány lehetetlenné tette új iparüzem létesítését és a meglévőek kiegészítését. Ennek következtében az **ipari termelés hanyatlott és a munkanélküliség növekedett**, ami által az állam sok adót veszített. A pénzhiány legfőbb oka a magas kamatláb és amíg az államnak nem sikerül nagyobb külföldi hitelt szereznie, nem is lehet remény ennek enyhülésére. Az autonóm vámtarifa késedelmes életbeléptetése is illuzóriussá tette az ipar védelmét.

Hangsúlyozta ezután az elnök, hogy a szomszédállamokkal kötendő kereskedelmi szerződéseknél ügyelni kell arra, hogy a **belföldi ipart megvédjék.** A jóvátételi számlára is csak olyan cikkeket volna szabad rendelni, amelyeket az országban nem termelnek. További követelése a gyáripárnak, hogy az **adóterheket egyformán osszák meg az adózók között** és haladó adózási rendszerrel enyhítsék az adóztatás igazságtalanságait. Végül követelik a gyáripárosok, hogy a külföldi szakmunkások alkalmazását a kormány tegye lehetővé.

Az elnöki beszámoló után a közgyűlés elfogadta a zárszámadást és megválasztotta az egyesület választmányát.

Új bank Osijekben. Osijekről jelentik: Egy millió dinár alaptőkével a napokban új bank alakult Osijekben. A pénzügyi Szlovénia (Csehszlovákia) és iparos takarékpénztár r. néven alakult meg.

Nagy számban jelentkeznek a suboticaei kiállítók. A keddi nap folyamán a suboticaei kiállítás igazgatóságának címére ötvenöt jelentkezés érkezett. Az eddigi jelentkezések az ország valamennyi részéből származnak s képviselve vannak közöttük az ipar- és gyár-

üzemek legkülönbözőbb ágai. Nagyon sok jelentkezés történt a Mostar vidéki bortermelők és borkereskedők részéről is. A tömeges jelentkezésekből arra lehet következtetni, hogy a suboticaei kiállításnak több ezer bel- és külföldi résztvevője lesz.

Szentai gabonaárak, jun. 9. A mai piacra a következő árak szerepeltek: Buza 450 dinár. Új buza 300 dinár. Árpa 250 dinár. Sörárpa 310 dinár. Új árpa 175 dinár. Tengeri 185 dinár. Hajóba 190 dinár. Vasára 185 dinár, július-augusztus 195 dinár. Köles 200 dinár. Repce 460 dinár. Zab 250 dinár. Új zab 180 dinár. Heremag 1600 dinár. Muharmag 200 dinár. Bab 250 dinár. Rozs 280 dinár. Liszt 0-ás 00. 700 dinár, 2-ös 640 dinár, 5-ös kenyérliszt 580 dinár. Takarmányliszt 400 dinár. Korpá 200 dinár. Irányzat tengeriben nagyon lanya.

KINTORNA

A férj, egy feketési gazdálkodó, éjfél után kettőkor tér haza felkötött karral.

— Szent isten, mi történt veled? — ijedezik a felesége, amikor meglátja.

— Semmi, — hangzik a megnyugtató válasz — amikor kijöttem a kocsmából, valami ügyetlen ember rálépett a kezemre.

Főtárgyalás a suboticaei törvényszékben.

— Mit tud még felhozni a védelmére? — kérdezi az elnök a vádlottat.

— Tekintetes Törvényszék, — feleli a vádlott — **kérem figyelembevenni védtöm fiatal korát és tapasztalatlanságát.**

Egy ismert noviszadi orvosról mesélik a következő történetet. Nemrégiben egy fiatal mama elhívatta régóta betegeskedő gyermekéhez a doktort, aki miután megvizsgálta a kis páciens, megkérdezte:

— Mi baja van tulajdonképpen a kicsikének?

— Nagyon gyöngy.

— Ugy? — csóválta fejét a doktor.

— És ha szabad kérdeznem, nagyszágos asszonyom, mióta jár ez a gyerek?

— Tíz hónapja.

Az orvos szórakozottan felelte:

— Ez a hiba. **Nem csoda, ha kitérdrát azóta.**

GYERMEKRUHASZALON

maison Schönbrunn

Paja Kujundžićeva 20.

fiu- és leányruhák a legdivatosabb és legszebb kidolgozásban. 4484

ROSSIJA-FONCIÈRE

biztosító és viszontbiztosító társaság

Tűz, élet, baleset, automobíli-biztosítások
Jégbiztosítások méltányos díjakkal

FIÓKIGAZGATÓSÁG: SUBOTICA

(Rossija-Foncière palota)

KÉPVISELETEK MINDENÜTT

3748

Lisztes és egyéb **ZSÁKOK** új és használt, ma gyári áron alul. **ÚJ PONYVÁK** ugyancsak gyári áron alul, rendelésre bármely méretben 24 órán belül elkészülnek. **ZSINEGARU** Minden minőségben nagyban, gyári áron. **KOMLÓZSINEGEK** és valódi amerikai **SISAL MANILLA**.

Kéveköltöző **SHS** területen legolcsóbban beszerezhető.

AVRAM SCHIFF

zsák-, ponyva-, zsinagnagykereskedő, ponyva- és zsákkölcsönző
Futoški put 4 **NOVISAD** Telefon 403
Sürgüncim: **JUTEŠIF.** — **Fiókok:** BEOGRAD, Karadjordjeva utca 21
Zagreb, Triest, Budapest, Bécs

Kérjen árajánlatot!

SPORT

Huszezer ember

tombolva ünnepelte Párisban
a francia-német sportbékét

Szónoklatokkal kezdődött a német-
francia futballmérkőzés

Páris, június

(A B. N. kiküldött tudósítójától)

A Boulevard des Italiens egyik divat-üzletének kirakatában csendben megjelent egy tábla: »Man spricht deutsch«. A német és az osztrák követéségek feliratain kívül ez az első németnyelvű tábla Páris uccáin. Senkinek se tűnt fel, senki nem ütközött meg rajta. A vállalkozó szellemű divatárkereskedő példáját bizonyára sokan fogják követni. És a németnyelvű tábla után tegnap francia tapsok között megjelent a párisi stadionban a »Fürth E. V.«, egyik legjobb német futbalcsapat.

Huszezer ember fogadta a két csapat találkozását. A »l'Olimpique« kivonulását sűrű tapsok kísérték, a németekét nyomasztó csend. És amikor a két kapitány a mezőnyben kezét fogott, Wittman, a német kapitány harsány hangon így szólt kollégájához:

— Becsülettel ragadom meg a kezét, azzal a bajtársi együttérzéssel, amely a multban is meg volt a két nemzet sportmanjai között. Elfekedve a multat, remélem, hogy a jövőben is együtt fogunk dolgozni a civilizáció érdekében.

Mikor a közönséggel haut-parleurökön közölték ezt a beszédet, egyszerre leírhatatlan lelkesedés lett urrá a tömeget. Mindenki felállt a tribünön és huszezer ember percekig tapsolta a németeket, akik meghatottan hajlongtak a tribün előtt. Hasonló ováció fogadta a francia kapitány beszédét, aki válaszában kijelentette, hogy a franciák igazi sportbarátsággal látják vendégül német bajtársaikat. Általános éljenzés és lelkesedés volt. Ebben a pillanatban senki se lepődött volna meg, ha a zenekar a Marseillaise után a »Wacht am Rhein«-t kezdi el játszani. Ennyire azonban még se ment a dolog és most már minden ceremóniát félretéve, megkezdődött a játék. Egy francia kolléga megjegyezte a sajtótribünön:

— Ezeket olyan kedvesen fogadtuk, hogy most biztosan megvernek bennünket.

A jóslat beteljesülése percről-percre komolyabbnak ígérkezett. A németek főlényre egyre jobban kidomborodik. Az első tíz percen mindjárt két német gól esik. Az egyiket Silli lövi végzetlenül, a másikat Huber szerzi meg a német csapatnak egy kapuelőtti kavarodásból. Egyszerre lehül a hangulat a vendégekkel szemben. Néhány püsszegés és megjegyzés hangzik el a tribünön. A francia játékosok erősebb tempóba fognak és a sok támadásból végre is gól születik. Tomboló lelkesedés a tribünön. Most már a francia csatársor is vadul támad és a védelem még vadabban igyekszik meggátolni a németek újabb gólját. Ebben az elszánt védekezésben Charrnan

francia jobbhát a 16-os vonalon belül úgy rug bele a német jobbszélsőjébe, hogy az mint fadarab terül el. Idők járása! A svájci bíró erre tizenegyest ítél a franciák ellen és a közönség zúgolódás nélkül veszi tudomásul ezt az intézkedést. Wittman fölényesen a balsarokba plasszirozza a labdát. Eredmény 3:1, így is zárul a féldő.

A második féldőben a sebesült francia kapus, Garré helyébe Anssels áll be. Változatos mezőnyjáték után a németek még két gólt rugnak. Az erős kiegyenlítősi vágy egyre lankad a franciákban, de végül mégis kétfőre szaporítják góljaik számát. Végeredmény 5:2 a németek javára.

A mérkőzés után a két kapitány, most már kissé teátrálisan újból kezét fogott egymással, amit a közönségnek az a része, amely még nem rohant a villamosállomás felé, ismételt tetszésnyilvánítással fogadott. Este a vendégek tiszteletére bankettet rendezett a párisi csapat. Itt is nagy összhang uralkodott. A sport terén, úgy látszik, helyreállt a francia-német béke.

A Bácska esztendőnkön Zagrebban játszik. A Bácska Áldozóesztendőnkön Zagrebban vendégszerepel, ahol a HASK lesz az ellenfele. A szeptemberi bajnokcsapat komoly felállításban veszi fel a küzdelmet.

A becskeréki Kadima Noviszadon. A becskeréki Kadima áldozóesztendőnkön Noviszadon játszik a Jada Makkabival. Noviszadon vasárnap lesz a versenynap, amikor a becskeréki csapatmánya határozata értelmében a város A) és B) ifjúsági válogatott csapata, valamint A) és B) szeniorescsapatok mérkőznek.

Az OSKV tárgyal a spliti Hajdukkal. A noviszadi OSKV tárgyalásokat folytat a spliti Hajdukkal, hogy a becskeréki Jugoszlavia ellen eljuttathassák a városban június 15-én, vasárnap Noviszadon játszson le egy mérkőzést a OSKV-vel.

Szombori birkózók Budapesten. A most folyó magyar birkózóbajnokságban a szombori birkózók is részt vesznek. Bár a fiatal Amateur-gárda a világlklasszist képviselő magyar versenyzőkkel szemben nem ért el sikereket, mégis a szombori versenyzők valamennyien becsülettel megállták helyüket a nagykonkurrenciában. A légsúlyban Kirdlyt csak nehéz küzdelem után dobta Fehér, a magyar birkózó-gárda egyik legtehetségesebb tagja. Szauerhorst pedig Boók, aki öt perc alatt végzett a tehetséges fiatal szombori birkózóval. A könnyűsúlyban jutottak a szomboriak egyetlen győzelmükhöz: Masirevics kitudó partermunkával legyőzte Inczét (MÁV). Ebben a súlycsoportban Heck a legveszélyesebb ellenfelet kapta a elődöntőben: Zólyomit, aki a második percben két vállra fektette a kissé indisponáltan küzdő fiatal szombori versenyzőt. Juhász hasonló sorsra jutott a kisközépsúlyban. Laczka győzte le váratlanul salátával. A nagyközépsúlyban Haas képvisel

selte Szombort, aki a világbajnok Vargával került össze. A szombori birkózó négy percig állt ellen a nagyszerű formában levő magyar bajnoknak. A bajnoki versenyeket egyébként még nem fejezték be, csupán a pehelysúlyban, a nagyközépsúlyban és a könnyűsúlyban van végeredmény. A pehelysúly bajnoka Németh (MTE) lett, második Fehér (BAK), harmadik Molnár (Törekvés). A könnyűsúlyban, miután Keresztes (MAC) a döntőben pontozással győzött Györgyel (UTE) ellen, Keresztes győzött. Györgyei a második helyet biztosította magának. A nagyközépsúly bajnoka: Varga Béla, 2. Szabó (MAC). A verseny döntőit szerdán folytatják.

Országos uszóverseny Splitben. Zagreból jelentik: A jugoszláv uszósövetség augusztus 8. és 9-én Splitben országos uszóversenyt rendez. A versenyre bevezetik minden klub, mely tagja az uszósövetségnek. Nevezési határidő július 16.

Autóverseny Szarajevó—Beograd között. Beogradból jelentik: Görög-keleti pünkösdi hétvégén tartotta meg a beogradi Királyi Autó Klub nemzetközi autóversenyt Szarajevó és Beograd között. A 330 kilométeres utra nyolc belöldi versenyző nevezett be, külföldi jelentkező nem volt. A startnál csak hat gép jelent meg, amelyek reggel 7 óra 10 perckor indultak. A célba három gép futott be, három gép defektus miatt feladta a versenyt. Az első díjat, Mariora királynő vándorszerlegét Savatics (Beograd) nyerte meg Alfa-Romeo-gépével (6 óra 43 perc és 56 másodperc), a második díjat, a hadügyminisztérium díját Baresies (Ljubljana) nyerte Oakland-géppel (6 óra 46 perc és 54 másodperc), a harmadik díjat, az Autó-Klub díját pedig Gyokics (Beograd) nyerte meg (7 óra 19 perc és 10 másodperc).

Budapest:

FTC—Diósgyőri Vasutas 2:1 (1:0). Az FTC erős küzdelem után Kohut és Scetovics góljaival győzött. A diósgyőriek tizenegyesből érték el góljukat.

A KAOE atlétikai versenye. Budapestről jelentik: A KAOE vasárnapi országos atlétikai versenye gyöngén sikerült. A MAC és az MTK csak másodosztályú versenyzőit indította. Részletes eredmény: 100 m. handicap: 1. Steinmetz KAOE (250 cm, elsőny) 10.9 mp. 2. Gerő I. KAOE (ser.) 400 m. 1. Gerő II. 51.7 mp. (src.) 800 m.: 1. Rózsa MTE 2 p. 08 mp. 1500 m.: 1. Sárváry MAC 4 p. 30.8 mp. 5000 m. handicap: 1. Nemes MTK 16 p. 17 mp. 2. Király ESC (src.) 4x100 m. staféta: 1. KAOE 45 mp. 2. BBTE 45.9 mp.

A vizsgahangversenyek a városi zene-dében június hó 10., 11., 12., 13. és 14-én 4 órai kezdettel lesznek megtartva.

Székrekedésnél, emésztési zavaroknál és vértódulásoknál reggel éhgyomorra 1 pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet iszunk. A belorvosi klinikákon szerzett tapasztalatok szerint a »Ferenc József«-viz az ideális hashajtó minden jellemző tulajdonságát egyesíti magában. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

TŐZSDE

Zürich, jun. 9. Zárlat: Beograd 8.60, Páris 25.25, London 25.07, Newyork 315.80, Brüsszel 24.775, Milánó 20.525, Amsterdam 207.30, Berlin 122.80, Bécs 0.007275, Szófia 3.75, Prága 15.275, Varsó 99, Budapest 0.007250, Bukarest 2.45.

Beograd, jun. 9. Zárlat: Newyork 59.60—59.6750, London 290—290.25, Páris 290—292, Milánó 237.25—237.60, Genf 1157—1158, Prága 177.25—177.50, Bécs 8.40—8.41, Budapest 8.40, Bukarest 28.75.

Noviszadi terménytőzsde, jun. 9. Változatlan árak mellett elkelt: Buza magyar 76.77, Ruske 460 dinár, Tengeri, bácskai V. 17.50 dinár, VII. 250 dinár, bánai V. 205 dinár, szerémi 200 dinár, szerémi VII. per Mitrovica 210 dinár.

Budapesti gabonátőzsde, jun. 9. Buza 525, rozs 429, tengeri 315.000 korona. Az irányzat tartózkodó, lanyha.

Budapesti értéktőzsde, jun. 9. Ideges, nyugtalan hangulat mellett az irányzat lanyha. Záróárlományok (ezer koronában): Magyar Hitel 340, Osztrák Hitel 126, Kereskedelmi Bank 860, Rima 100, Ganz-Danubius 1682.5.

Newyorki gabonátőzsde, jun. 8. Buza júliusra 165.75, buza szeptemberre 162.125, buza decemberre 164.25, Tengeri pr. 2. min. 114, tengeri júliusra 115.375, tengeri szeptemberre 116.125, tengeri decemberre 97, Zab júliusra 53.125, zab szeptemberre 53.75, zab decemberre 56.25, Rozs júliusra 117, rozs szeptemberre 118.75, rozs decemberre 122.

Newyorki gabonátőzsde, jun. 8. Buza őszi kemény 199.75, buza őszi kemény 185.75, Tengeri 126.375. Az irányzat buzanál csendes, tengerinél tartott.

Vizállás

Noviszadról jelentik: A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: Duna: Bezdán 260 (—12), Bogojevó 363 (—10), Palánka 301 (—7), Noviszad 287 (—13), Zemun 291 (—39), Pancsevo 276 (—24), Sinederovo 365 (—20), Orsova 337 (—11), Bráva: Maribor 230 (—40), omi Miholjac 244 (—11), Oszilek 286 (+0), Szava: Zagreb 12 (—16), Sisak 10 (—20), Jasenovac 320 (—8), Bród 35 (—22), Mitrovica 335 (—19), Beograd 30 (—22). Tisza: Senta 62 (—22), Bece 110 (—18). Rapa: Karlovac 8 (—12). Una: Novi 92 (—). Vrbas: Banja Luka 91 (—1). Bosna: Doboj 52 (—12). Drina: Zvornik 38 (—2). Morava: Csuprija 100 (—10).

Kár, hogy nem lehet azt a sokféle mikrobát, mely a szájban és a fogakon élőködik, természetben megnagyobbítani. Azok az emberek, akik nem akarják belátni, hogy a szájüreget okvetlenül — még pedig naponta többször — kell valamely antiseptikus folyadékkal öblíteni és tisztítani, annyira megrémülnének, hogy sürgősen rászoknának a rendszeres szájápolásra. Fogkrém és fogpor semmiesetre sem elegendők a szájápoláshoz, mert nem férköznek a rothadás fészkeihez, a fogüregekhez, zápfogak hátsó falához stb., pedig világos, hogy épen ezeknek van a legnagyobb szükségük a következetes, mindennapos tisztításra. Ez pedig kétségtelenül csak egy valóban antiseptikus szájvival való öblítéssel lehetséges. Az Odol antiseptikus! Az Odol biztosan antiseptikus! Az Odol egészen biztosan antiseptikus!

NYILTTÉR.

Özv. Antunovic Jánosné szül. Kellár Mária, ugy a maga, mint a nagyszámú rokonság nevében is a legfájdalmasabb szívvvel jelenti, hogy szeretett férje

ANTUNOVICS JÁNOS
VENDEGLŐS

1925. évi június hó 8-án d. u. 5 órakor, hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után életének 57-ik, boldog házasságának 33-ik évében az Urban csendesen elhunyt.

Hült teteme június hó 10-én, szerdán d. u. 4 órakor fog (L. Plebanijska ul. 9.) sz. a. gyászházban a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és a sentai temetőben levő családi sírboltban az örök enyészetnek átadatni.

Az elhunyt lelke üdvéért az engesztelő szentmisé-áldozat június hó 10-én reggel 6^{1/2} órakor fog a Szent-György templomban az Urnak bemutatni.

Subotica, 1925. június hó 9.

Legyen neki oly könnyű a föld, mint amilyen nehéz
övének bánata!

Az elhunytat siralmák még:

Báblty Anna anyósa, Sevarac An' al apósa; Antunovic Róza férjével Mánics István lesvére; Bírth Pál nejjével Komlóssy Mária sógora; Antunovic Albert, Evetovic Miklós nejjével Sevarac Ágnes; Rómics Antal nejjével Kocok Rózsi unokatestvérei.

Továbbá számos rokona, jóbarátja és ismerőse.

UJ SZÓRAKOZÓHELY
RUSKA KRUNA

(ezelőtt ZORA)

CAFÉ-RESTAURANT

kellemes árnyas kerthelyiségében

KERT-MOZI

4788

A legujabb filmjűdonságok, a hírneves „VOLGA” zenekar kísérelével. — Kitűnő elsőrangú ételek és italok. A mozi a vendégek szórakoztatására szolgál

BELÉPTI DIJ NINCS!

Stečaj

Za gradnju elektrane u Srbobranu.

Poglavarstvo Opštine Srbobrana, po odobrenju nadležnih vlasti, raspisuje ofertalnu licitaciju za izgradnju električne centrale kao i cele mreže u opštini Srbobranu u smislu čl. 82—105. a. zak. o državnom računovodstvu i čl. 3., 13., 21. i 31. prav. II.

Licitacija će se održati u Srbobranu 30. juna 1925. god. pre podne u 10 sati u zgradi opštinske kuće.

Oferti moraju biti snabdeveni taksenim markama od 100 dinara, i u zapečaćenim kovčercima podneseni najkasnije na dan licitacije do 9 časova pre podne.

Planovi, predračun i opšti uslovi mogu se videti svakog radnog dana kod opštinskog upravnog beležnika soba broj 1. u kancelarijsko vreme.

Na licitaciji mogu učestvovati samo oni poduzimači, koji imaju uverenje od Min. Gradj. da su ovlašćeni učestvovati na javnim licitacijama — u vezi tač. 6. čl. 13. pravila.

Svaki licitant državljanin S. H. S. polaže pre licitacije u opštinsku blagajnu u iznosu od 5%, a inostranci 10% od ponudjene svote na ime kaucije u smislu čl. 88-og zak. o držav. računovodstvu.

Opština pridržava sebi pravo izbora podnetih ponuda bez obzira na ponudjenu svotu.

U Srbobranu, 4. juna 1925. god.

Živko Stefanović s. r. Mita T. Kačanski s. r.
upravni beležnik. preds. opštine

Hirdetmény.

Bezdán községben a jóforgalmu Virág-malom melléképületekkel együtt f. hó 21-én árverés útján a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

Bezdán, 1925. június hó.

Virág-malom tulajdonosai.

Antonovičeva ulicai (Kállay Albert utca) Klein Izidor-féle fatelepen (Bokor telep) Magyarországból importált bonyhádi tenyészbikák, üszők és hasas tehének megtekinthetők.

4762

A NAPLOPÓ

Írta: Tristan Bernard

— Bocsáss meg, François, ma bizisten meg akartam hozni az ötven frankot, nem sikerült.. De esküszöm, hogy holnap, legkésőbb holnapután... Egy nagy cég képviselőjét vállalom, holnapután írom alá a szerződést...

— Te folytonosan szerződéseket írsz alá, Albert, állítólag kereskedelmi utazó vagy, de még ki se tetted a lábadat Párisból. Azt is tudom, miből sz. Van egy kis nőd a Moulinból, azzal élsz. Ez a mesterséged. Elég szegény a családukra.

— Te persze azt mondod, hogy naplopó vagyok, pedig nem kívánom senkinek ezt az életet... Te szeretsz engem, én megértem a szemrehányásaidat. Gyalázatos dolog ez a naplopás és gyalázatos dolog nőből élni, de én esküszöm neked, nem élek Irmából. Ez rágalom. Hat hónapja élünk együtt s még összevissza csak valami két-háromszáz frankot adott kölcsön. Te nem ismered a nőket. Ha nem bolondul szerelmeseik, göresösen ragaszkodnak a pénzhez. Az ember fölmeleg hozzájuk, megalázkodik, hiába; ha hetykén, közömbösen megyek föl, akkor is csak ritkán csurran-cseppen valami. Ó, ha egyszer az arcába vághatnám azt a pénzt, amit kölcsön adtál!...

— Nem, ne menj még, François. Meg akarok neked győnni valamit, amit senkinek a világon nem mondtam el. Vagy két hónappal ezelőtt történt, mikor már úgy éreztem, hogy ez így nem mehet tovább, szörnyű elhatározás érelődött meg bennem. Az az ötletem támadt, hogy gyilkosságot fogok elkövetni...

— Egyszer harminc frankot kértem Irmától: egy pajtásomnak volt szüksége erre a pénzre. Nem adott. Ekkor egy sápadt, sovány nőre gondoltam, akivel a Moulinben már beszéltem néhányszor. A rue Blanchéban lakott, de még sohasem voltam nála. Egyik barátjától tudtam, hogy sok megtakarított pénze van otthon egy kis szekrényben. Pontosan tájékozódtam... Julie volt a neve. Nem akartam, hogy együtt lássanak vele, megvártam, míg távozik. Kint odaszóltam neki: »Julie, akarod, hogy elmenjek hozzád?« »Hogyan«, — felelte.

— Csodálkozom, hogy milyen lelki nyugalommal tettem az előkészületeket, a felöltöm zsebemben ott volt az éles kés, meg a feszítővas. Gondoltam: furcsálja majd, hogy most egyszerre vele megyek, holott tudta, hogy Irmával van viszonyom, hát majd egy kicsit magyarázok. De aztán nem szóltam neki semmit. Minek hazudozzak?

— Tizenegykor értünk a lakására; senki sem látott meg. Szerettem volna megkérdezni, vajjon egyedül lakik-e, de nem mertem, nem akartam gyanut kelteni. Ő maga segített ki: »Borzasztó ez, így egyedül lakni. Rá kell szánnom magamat, hogy éjjelre valami cselédet fogadok. Ha beteg vagyok, át kell mennem az épület tulsó szárnyába, ahol egy vénkisasszony lakik: az szokott segítségemre lenni.«

— Gyertyát gyújtott: a kísérteties világításban láttam a szobát, az ágyat, a szekrényt... elszorult a szívem... már nem is tudtam, miért jöttem ide.

Egyszerre csak Julie leült egy öblös karosszékre, összegubbaszkodott és keservesen elkezdett nyögni. »Ó, minék is beszéltem betegségről... most itt van... Májkólikában szenvedek... Ó, hogy bosszant, ép most, mikor először vagy nálam...«

— Odavánszorgott hozzám és az ölembe ült. »Édes öregem, ne haragudj, — nyögte. — »Dehogy, dehogy, — mondtam — nem baj. Láttam, hogy nagyon szenved; odavittem az ágyára. Kimentem a konyhába, hogy meleg borogatást készítek. Ekkor kétségbeesett jajgatása kihallatszott a konyhába. Tudod, hogy az ilyesmit nem bírom. Átszaladtam a vén kisasszonyért, nagynehezen felkeltettem; átjött. Megvizsgálta a beteget, aztán átküldött engem az ebédlőbe, hogy a szekrényről hozzam át a rendes orvosságát, amit az ilyen görcsök ellen szedni szokott. Az üveg üres volt. El kellett menni orvosságért. Én azt hazudtam, hogy otthon felejtettem a tárcámot, a vénkisasszony azt mondta, hogy éppen most fogyott ki minden pénze. Hazudott. Ki kell nyitni a szekrényt, gondoltuk. De nincs kulcs... Végre az öreg megtalálta a kulcsot, kinyitottuk a szekrényt. Volt benne vagy ezer franknyi arany... Kivettem egy louis-t s elküldtem vele a vénlányt a patikába.

— Mig egyedül voltam, kísértet a dolog... ki akartam venni egy marékralvót, de aztán eszembe jutott, hogy Julie engem gyanúsítana... A vénlány visszajött, visszahozott tizenhét frankot. Egészen jóhiszeműleg így gondolkodtam: ezt a kis maradék pénzt magamhoz veszem, holnap aztán kiegészítem úsz frankra és visszaadom neki, mintha én fizettem volna az orvosságát... Aztán rábiztam a vénlányra Juliet és távoztam.

— Mondom, jóhiszeműleg, becsületes szándékkal vittem el a pénzt. Odakint aztán megéheztem, ettem, költöttem... gondolom: ugyis visszateszem holnap... Csakhogy Irmával rosszban voltam, nem kérhettem tőle... a tizenhét frank egyre fogyott... elfogyott.

— Én pedig többé nem mentem vissza Juliehez... Ugyan mit gondol felőlem?

Hirdetmény

Machmer János és Társa torzai cég ez-uton teszi közhírré, hogy Schick Miklós beltagja egészségének helyreállítása végett külföldre távozik, minélfogva a legbarátságosabb uton ezen üzletből kilép, melynek vezetését ezentul Machmer János ur egyedül vállalja. Ebből kifolyólag felhívjuk és felkérjük igen tisztelt hitelezőinket, hogy követeléseiket 8 napon belül bejelenteni szíveskedjenek.

Torza, 1925. június 6.

Machmer János és Társa

4947

SAVET GRADA SENTE:

Broj 659.
adm 1925.

OGLAS.

Grad Senta potrebuje 120 (stodvadeset) vagona drva (a 10.000 kgr.) za gorivo. Drvo ima da bude suvo, zdravo, bez panjeva i truleži, privoklasne bukove cepanice, sa najviše 5% oblica. Drvo se kupuje postavno želj. stanica u Senti, ili obala Tise u Senti. Svo kupljeno drvo ima se predati gradu Senti najkasnije do 31. avgusta 1925. Pravilno istavljene pismene ponude imaju se podneti Senatu grada Sente, najkasnije do 18. juna 1925. Docije prispele ponude neće se uzeti u obzir.

Biljegovinu i sve ostale troškove snosi prodavaoc drva, Senta, 30. maja 1925.

Gradonačelnik:
M. Knežević

4918

Tudomásunkra jutott, hogy különböző személyek és cégek, mint: Raonik r. t. Beograd, Kalorija Vel.-Becskekerek, Tehno Komercija Novisad, Mara Bogdanović Beograd és mások bogovinai szentünket kínálják és jogtalanul árusítják.

Ennélfogva figyelmeztetjük t. c. vevőinket, hogy bogovinai szentünk kizárólagos és egyedüli eladásával Vujić és Nikelić novisadi cég van szerződésileg megbizva és hogy mások által eszközölt kötések bogovinai szentünkben ránk nézve nem kötelezők és nem lesznek leszállítva.

4833

M. Savić i Sincvi Beograd

A bogovinai szentbányák tulajdonosai

Kiváló minőségű 10—11 százalékos
zamatós

ZÖLD-FEHÉR BOROK

jó minőségű használt vagy új hordóval együtt 7—8 dinár, helybeli állomáson vagonba rakva

HIRSCHL OSZKÁR, Potiski Sveti Nikola
Senta mellett

BUTOR

tömör keményfa, elsőrangú gyártmány. Versenyen kívüli árak! Nagyban és kicsinyben. Teljes hálószoba berendezés 1-a keményfából 4400 din.-tól feljebb
Teljes ebédlő berendezés divatos 12.500 din.-tól feljebb
Teljes konyhaberendezés fehérre lakkozott 1950 din.-tól feljebb

„DOMUS” bútorgyári-erakot Bemat Pessing Novisad, Željeznička utca 105-107.
Mitrovica, Planička-ul. 9-11.

NYÁRI SAISON ABBÁZIÁBAN

Dr. SZEGŐ KÁLMÁN

SZANATÓRIUMA

Családok legkellemesebb üdülőhelye

Öröm a gyermekeknek, megnyugvás a másfelé utazó szülőknek

Gyermekek 7 éven felül kíséret nélkül is felvételek.

Motorkerékpárok

A legjobb minőségű KERÉKPÁROK, prima hegyi gumik, kerékpár **VARRÓGÉPEK** ezekhez alkatrészek, szek, legolcsóbb beszerzési helye

Stern Adolf

varrógépkereskedése
Subotica, Jelašićeva ul. 5.
Részletfizetésre is.

PÉCS-SZABOLCSI
SZÉN és BRIKETT
és pedig kétszer mosott kovácsszén. kockaszén ipari célra, ugymint
SALGÓTARJÁNI DARABOS SZÉN
cséplési célra legolcsóbb napi árak mellett elvámolva franko bármely állomásra, továbbá
I-a SZÁRAZ VILLÁZOTT FASZÉN
pormentes, szivógázmotoros üzemre nagyon alkalmas, ajánlunk mindenkori pontos szállításra — legolcsóbb árak mellett
DANICA FAIPAR OSIJEK
Telefon 4—04. Desatičina ul. 27.

Milkó Izidor
UJ KÖNYVEI
1) Firenzei eset és egyéb elbeszélések
2) A miniszter barátja. Mosolygó történetek
3) Spekuláné és társai. Egy kötet vilámság
4) Asszonyok (Novellák és egyebek)
5) Irók és könyvek (Elbeszélések)
6) Baedeker írásaiból (Novellisztikus dolgok)
A „Világ“ a következőket írja a könyvekről: Mesélő kedvtől, mint Jókai, ironikus mint Mikszáth, kacagós mint Porzó, intelligens, mint Cholnoky, magyaros, mint Abonyi Lajos.
A hat kötet ára 320 din., egy kötet 60 dinár
Minden kötet külön is kapható a Bácsmegyei Napló kiadóhivatalában vagy a szerzőnél (Subotica, Zrinjski trg 28) a pénz előleges beküldése mellett.

WEITZENFELD és TÁRSA
Alapítva: 1902. Subotica Telefon: 190 sz.
Táviratcim: Kenderipar. Iroda: Városi bérpalota.
Telep: Sentaí put.

AMERIKAI KÉVEKÖTÖMANILLA
Zsák, ponyva, kötél, zsinag, lópokrócok, butorszövet és kárpitos cikkek
Szőnyegek minden kivitelben, kőkusz futók és szőnyeg védők.

Cipőüzlet megnyitási
Van szerencsém a n. é. közönség szives tudására hozni, hogy
cipőüzletemet
a „Bela Lala“-hoz, az Apolló épületében
Novisadon
(a városházzal szemben) megnyitottam. — Állandóan raklaron tartok legkiválóbb minőségű cipőket a legolcsóbb árban. Kérem tekintsek meg a raktáramat vétkelteleztség nélkül.
Kiváló tisztelettel
MAVRO POLLAK
NOVISAD

Félstabil gőzlokomobil
kerestetik
30—80 lóerős, üzemképes állapotban
Használati engedély másolata beküldendő!
Lőnyi József, Novivrbas

HALASI UTON
három szoba, két konyha, istálló és mellékhelyiségekből álló
LAKÓHÁZ
melyből két szoba, konyha azonnal elfoglalható
40.000 dinárért
elkötözés miatt sürgősen eladó. Bővebb felvilágosítás Birkás I. Drug fatelapén Halaši put 57.

STENICIN
a legjobban bevált fereg és **POLOSKAIRTÓ**
Kezelése egyszerű, nem piszkít. — Kapható
Drogerija Landauer
Subotica. 50

Vas- és fémöntvényeket
gyárt, nikkelez és galvanizál:
KRAUSZ
VELIKI-BECKEREK,
a törvényszéki palota mellett.
TELEFON 329 760

PERFEKT IRODAI MUNKAERŐ
ki dispozióképes, fiatal és lehetőleg nőtlen, magyar, német és szerb nyelvekben perfekt, könyvelő és önálló levelező, műszaki vállalat részére vezetőállásba a Bánát egyik nagyobb városában, Beograd közelében,
továbbá egy szerb gépirónó
lehetőleg olyan, ki gyorsítani is tud, felvétetik. Ajánlatok az eddigi működés, referenciák és fizetési igények megjelölésével „MŰSZAKI“ jelige alatt Schmolka hirdetőjébe Novisad, Futoski put 2 után továbbíthatnak

Tölgyfa-hulladékok
cséplőgépek, pékek és háztartások részére a legalkalmasabb fűtőanyag.
Kapható vagontelekben azonnali szállításra a
Mitrovačka Paropila D. D.-nál
Sremska Mitrovicán.

NAVIGAZIONE GENERALE ITALIANA
GENOVA
Express vonalak:
Északamerikába
Középamerikába
Délamerikába:
Braziliába
Uruguayba
Argentínába
Peruba, Chilébe stb.
Ausztráliába
Jugoszláviai vezérképviselet
„TRANSOCEANIK“
Jugoszláviai Utazási és Szállítványozási R. T.
ZAGREB, Petričjska ul. 6.
VOJVODINAI KÉPVISELET:
„METEOR“
ügynökség és információs iroda
Vel.-Bečkerek
Wilson ter 3.
Sürgönycim: Transoceanik V. Bečkerek

Prima dió szilvalekvár
valamint etuvált
aszaltszilva
legolcsóbban beszerezhető
Djordje Racić
nagykereskedő cégnél
Sombor 4968

„ORPHEUS“
zenemű- és hangszerkereskedés
Jelašićeva ul. 6.
Mindennemű zeneművek. Opera és operettek zongorakivonatai. Iskolák Zenei művek nagy választékban. Elsőrangú és kiváló hangszerek. Valódi Pirazzi hurok

Jó minőségű
zsebórák
80— din.-től feljebb kaphatók
Markovics Ferenc
ékszerésznél Sombor,
Kralj Petra ul. 6.

Raktárunkból azonnal szállítjuk a legmodernebb típusú, duplagolyós csapágyazású
német gyártmányú fagegmunkáló gépeket és szerzőszámokat.
Jellinek és Társa Subotica, Paje Kufun 2. ča ul. ca 4.

Az Uprava Drž. Monopola határozata alapján a gyufaskatulyákra való reklámok felvételének egész Jugoszlávia területén való jogával a
Središnji
Odbor Udruženja Ratnih Invalida (Rokkantszövetkezet)
nyert megbízást. Ezen jog kikészítése végett a
REKLAMA INVALID
reklámozástály ezt az érdekelteknek ez uton hozzá tudomására és egyben garantiája ezen reklámok eredményességét. Közlelbbi felvilágosítással szolgál
a Reklama Invalid osztály
az Izvršnog Odbora Invalidskog Udruženja
Novisad, Žitni trg 8.

MALOMTISZTVISELŐ
jelenleg egy kétvagonos malom önálló vezetője, perfekt könyvelő
ÁLLÁSÁT VÁLTOZTATNÁ
Szives megkereséseket „SZAKEMBER“ jeligére e lap kiadóba kérünk. 4834

Bankok! Engrossisták!
Bánati nagyobb városban, külön kocsihajráttal nagy üzleti sarokház, közel a vasúti állomáshoz és vámhivatalhoz, megfelelő raktárral, pincével, elkötözés folytán, előnyös feltételek mellett eladó. Hozzájártozi: 4 szobás, azonnali bekötözhető lakás. — BEGA hirdető és közvetítő Veliki-Bečkerek, a főpostával szemben.

Társ kerestetik, egy teljesen üzemben levő, nagyon jól jövedelmező iparvállalathoz legalább egynegyed, legfeljebb a felerészre. Reflektánsnak tetszés szerint az iparvállalattal megfelelő fizetés mellett állás rendelkezésre. Az iparvállalat maga sokszoros fedezetet nyújt a befektetett tőkéért. Közlelbbi cím megtudató „TÁRS“ jelige alatt Schmolka hirdetőirodában, Novisad, Futoski put 2. 4891

KEDVEZŐ VÉTELEK
Teherautó, 1 és fél tonnás, komplett 15000 D
Villanymotor, 35 HP, indító kapcsolóval 18000 D
Dinamó, 45 amp. (5 HP) márványgerjesztővel 10000 D
Exenterprés, 15 q nehéz 8000 D
Kovácsanyák 8 din. kg-ja
Megtékinthető
HAMBURGER JÉGGYÁRMBAN
SUBOTICA 4429

HADNAGY ISTVÁN
asztalosmester
Petrogradska (István) ul. 6.
Elvállal mindennemű épület- és bútormunkát. Állandó raktár kész testett bútorkömban. javításokat e fogad mérseket árak mellett. 4862

MINDEN JÓ SAKKOZÓ csak FEUER-féle „GODIVA“ kozmetikai cikket használ.

LIFKA KERT MOZI

Junius 11-től—14-ig, esütörtöktől—vasárnapig.
A PÁRIZSI BOTRÁNYFILM BEMUTATÓJA,
 melynek felvételeinél letartóztatták a bécsi filmszínészeket, miután a hölgyek a versaillesi erkölcsök szerint kissé tulmodernül voltak felöltözve.
LARSACNÉ LÁNYA
 H. J. Magoz regénye 6 felvonásban és szenzációja XIV. Lajos király híres szarvasparkja, melyet tudvalevőn szebbnél szebb lányok alkottak.
Jön! RIN-TIN-TIN! Jön! RIN-TIN-TIN!

HÁZASSÁG

Nősülendők forduljanak házassági ügyük lebonyolítására végett Faragó elismerten uri, diszkrét iró-dájához, Népszínház-utca tizenhat. Cégjelzéstelen levelezés. 4758

Házasságot legjobb körökbe diszkrétén közvetít. Szülők, hölgyek, urak megbízását elfogadom. Jellege »Doktorné«, Subotica, Agina 11. 4973

Házasságközvetítési ügyben méltóztassék bizalommal Faragó Jenő budapesti iró-dájához fordulni. Népszínház-utca tizenhat. Cégjelzéstelen levelezés. Díjtalan felvilágosítás. Előnyös megbízások: Magyarország, Szlovénia, Jugoszlávia, Románia stb. országokból. 4754

Ékszeres, órák

cigaretttárolók
ridikülök
 legolcsóbbak
REPOVICS-nál
 Subotica, Aleksandrova ul. Ruff cukorka üzlet mellett Tanonc felvétetik.

FOGLALKOZÁS

Jobb megjelenésű fűszerkereskedőseged, ki jelenleg helyi utazó, vidékre segédi vagy üzletvezetői állást keres június 15-re vagy július 1-re. Cim: Molnár Sz. Vince könyvkereskedés. Senta. 4919

Molnár kerese, német származású, aki egyszerű mint szerelő, szivógáz-motor kezeléséhez ért, vámmalomba azonnal felvétetik. Schwarz Fülöp. Senta. 4957

KÉKKŐ és RAFFIA

a legolcsóbb napi áron
 Kereskedőknek előnyárak

Sugár Manónál

Subotica

Biztosítási tisztviselő állását megváltoztatná. Irodai avagy utazói pozíciót keres. — Megkereséseket »Szorgalmas« jellegre a kiadóba. 4944

Tisztviselő szerb nyelvtudással, kitűnő kézirással irodai, valamint áruszállítványozási szolgálatokban kellő jártassággal bír. Vojvodinában utazott. Állását megváltoztatná. Irodai avagy utazói pozíciót keres. — Megkereséseket »Szorgalmas« jellegre a kiadóba. 4942

Kisebb családhoz szakácsnő azonnalra ajánlkozik. Ajánlatokat »Szakácsnő« jellegre a kiadóba kér. 4943

NŐI FODRÁSZT

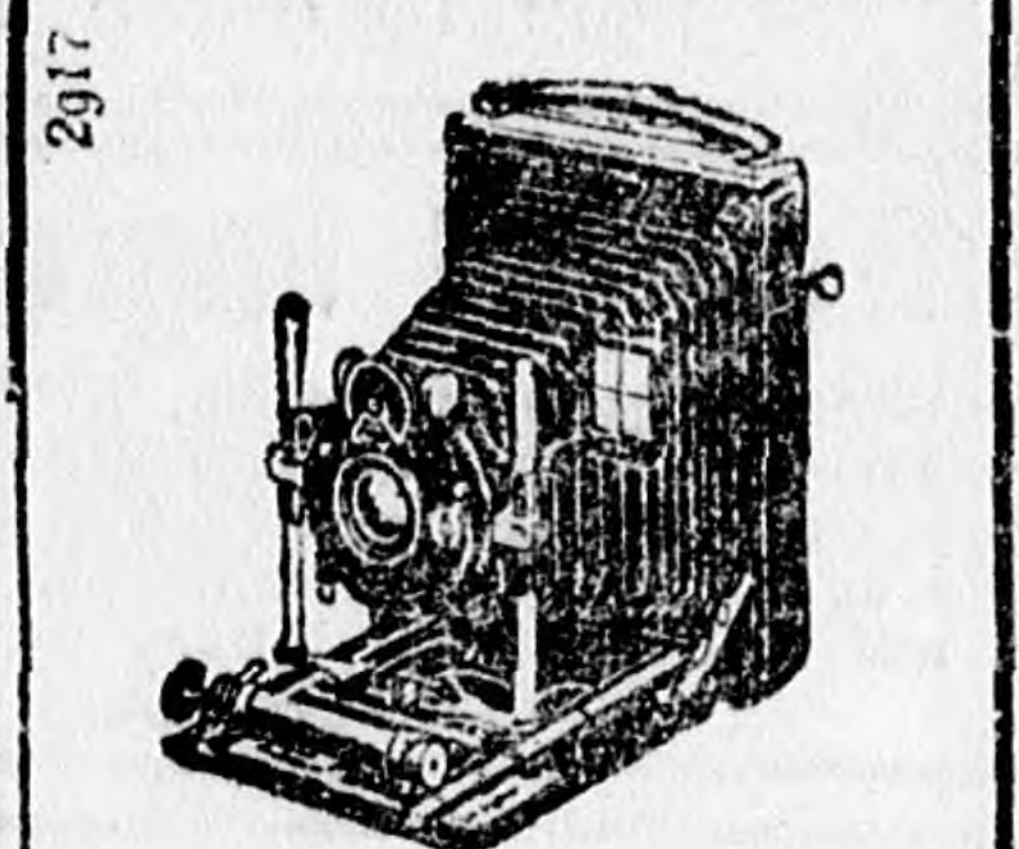
vagy fodrásznőt, elsőrangú munkaerőt, 2000 dinár havi fizetéssel azonnal felvesz
Kummerkramer, Sombor

Gépkészleői vagy hasonló állást keres, stabil vagy gézlokomobilhoz, nőtlen vizsgázott volt mozdonyvezető. Szíves érdeklődést »Gépkészleő« jellegre kiadóhivatalba kér. 4910

Volt magyar állami vasúti munkásból, hat asztalos hat lakatos, négy mázoló és két betüíró krucseváci vaggongvárunkban azonnal felvétetik. Ajánkozás direkt a gyárban. 4898

Varrólányok állandó munkára felvételeik Schwimmer divatszalonban. Aleksandrova ul. 11. az emeleten. 4884

Fotocikkek

Fényképezési gépek, Agfa-Hauf és minden gyártmányú lemez és film. Mimosa gázfény, brómezüst és celloidin levelezőlap és papír stb. Fotocikkek gyári áron.

Fényképezésnek külön árkedvezmény!

Vidéki rendelések soronkívül gyors elintéztést nyernek és bérmentve szállít

DEUTSCH I.
 optikus és fotoszaküzlete
SUBOTICA

Kérien árjegyzéket Telefon 2-16

Úgyes segéd a francia munkához felvétetik. Fahludi divatszalonba, Ciril és Metod-ter 1/D. 4944

Úgyes manikürkiszasszony azonnali belépésre felvétetik. Markovics fodrász. Rudics utca. 4967

Jómeneteli vidéki órák- és ékszerész-üzlethez vidékre társ kerestetik kis tőkével. Esetleg eladó. — Cim a kiadóban. 4939

Jó házból való intelligens fiúk ékszerész-tanoncnak felvétetik. Martin Bartoš, Bogovičeva ulica 20. 4281

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címzett kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jellegű leveleket továbbítunk Kérdezősküldésekhez válaszbelvél melléklendő.

Rövidáru-angróüzlet keres a szakmában teljesen jártas értelmes, megbízható segédet, ki már ilyen minőségben nagykereskedésben működött. Előnyben részesülnek, kik a helyi piacon vevők látogatására is alkalmasak. Ugyanitt megbízható kifizetőt is felvétetik. Cim a kiadóban. 4966

Borbélysegéd azonnalra kerestetik. Frádl Ádám borbély. Apatin, Fő-ucca. 4874

Komoly nőtlen fiatalember több évi praxissal azonnali belépésre mint raktárnok állást keres. — Jellege »Raktárnok« a kiadóba. 4836

Fiatall borbélysegéd azonnali belépésre kerestetik. Györfi János borbély és fodrász. Bezdán (Bačka). 4978

SZEMÜVEGEK

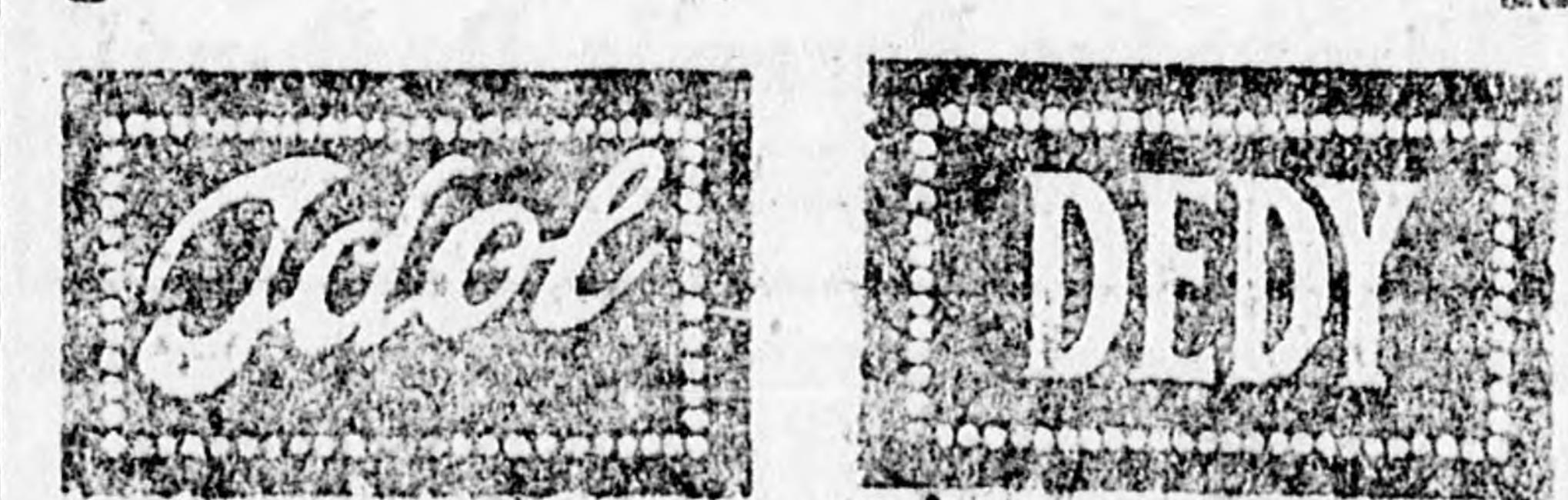
MINDEN KIVITELBEN

Schvab Albert

órák, ékszerész és optikusnál
VEL-BECKEREK
 Aleksandrova ulica
 Fali és zsebórák, modern, izléses ékszeresek.
JAVÍTÁSOK pontosan.

Kiszolgálónő, vagy férfi, ki hasonló szakmában alkalmazva volt és egy tanonc műhely részére felvétetik. Deutsch optikus. — Ugyanott 3 különféle nagyságu használti jég-szekrény eladó és pince-helviség raktárnak kiadó.

KÉRJEN

CIPŐKRÉMET!

GYÁRTJA:
Prva Jugoslavska Kemična Fabrika D. D.
NOVISAD

KÖNYVES KÁLMÁN
 KIADÁSÁBAN MEGJELENT
KÉPREPRODUKCIÓK
 KÖLNI KERETEZÉSSEL
 KIZÁRÓLAG
CIGLER, KAIĆ és TÁRSÁNÁL
 SUBOTICA, BARÁTOK TEMPLOMA MELLETT

Kereskedelmi- és vámmalom keres megbízható, jó bizonyítványokkal rendelkező jngoszláv állampolgár gépészt augusztus 1-i belépésre. Ajánlatok, igények megjelölésével »Megbízható« jellegre a kiadóba. 4899

Ragasztó azonnalra felvétetik. Polgár cipőfelső-részkeszítőnél. Pašičeva ul. 7., az udvarban. 4828

VÉTEL-ELADÁS

FIFI KÖLNI VIZ

Készíti **PINTÉR** gyógytár

Mechanikus esztergapad 2500 dinárért eladó. Csucs-táv 75 centiméter, jó sport, menetvágás nincs, régi Peugeot gyártmány. Voli Antal, Ada. 4962

Öt család méhe, 12 családra való kaptárral, teljes felszereléssel, utányos áron sürgősen eladó Kiss Dezső kertésznél Bačko-Petroveszlón. 4960

Régi és jömeneteli vállalatomhoz
TÁRSAT KERESÉK
 350.000 dinár tőkével Szakértelem nem szükséges Leveleket továbbít: „BEGA“ hirdető és közvetítő Veliki-Beckerek, — a föpostával szemben. 4950

Négyszobás lakás fürdőszobával, vízvezetékkel és egy 5 szobás villa 9 kapa területtel azonnali átadás-sal eladó. Ozsvár József, Palic, Jakobesics villa. 4949

Jóforgalmu vendéglő nagy táncteremmel más vállalat miatt eladó. Cim a kiadóban. 4952

Ui körtefa hálóberendezés olcsón eladó. Il. Petrova (Károly) ul. 27. 4941

Szivógázmotor 80—92 lóerős, használt, eladó, üzemben megtekinthető. Cséplőgarnitúrát magán-íjártó keresünk bérbe. — Ajánlatokat kérünk: Hengermalom, Torda (Banat). 4965

Családi házak eladók. Üzlet lakással olcsón átadók. Lakások, butorozott szobák kaphatók. Hálo, ebédli, zongora, cimbalom, hegedűk, kézimángol, festmények, előszobafal olcsón eladók. — Langné, Agina 11. 4974

Alkalmi vétel

Egy kitanított

rendőrkutya

egy éves kan farkas eladó
 Azonkívül kutyákat dressz rozásra elfogadok
RIDJE FÜLÖP
 SOMEOR

Jól idomított másfél éves Dobermann him kutya eladó. Oslobodienja 102. 4866

Eladó beltéren egy családi ház, IV., Zlataričeva (Mátyás) ul. br. 10. Bövebb felvilágosítás V. Preradovičeva (Vörösmarty) ul. 7. szám alatt. 4970

Esztergapadok, revolverpadok, furógépek, autogénhegesztő, egyengetőlap, kisszerszám üzemből szállítás miatt minden elfogadható áron eladó. Válaszok: »Alkalmi vétel« a kiadóba kérek. 4926

Nea-Crem

legmegbízhatóbb arc- és kézápoló
KORONA GYÓGYSZERTÁR
VÁROSHÁZA
SUBOTICA

Eladó gyors teherautó, kiváló, üzemben, 3 tonnás, 30 HP »Packard«. Kiss Dezső szabóüzlete. Senta.

Gőzmalom, napi teljesítmény 120 métermázsá-buzá és 100 métermázsá kukorica, bácskai nagyközségben, vasuti állomás, olcsón eladó. Bövebbet Erdélyi Dávid ügynöknel, Subotica, VII. Frankopanska ul. 44. 4802

Hordókat 30—40 literes és 150—250 litereseket keresek megvételre. Senčanski put. Schwartz borkereskedő 4893

Órák, ékszeres

feltűnően olcsón kaphatók
 Nyilas és Csajkásnál
 Subotica, 3351
 Strossmajerova ul. 7. Husplac

Kedvező feltételek mellett eladó kukoricavetőgép találmányom, amely minden kis gazdasági ekére alkalmazható. Végez: szántást, beronálást. Összsulva 18 kg. A gép még nincs szabadalmazva. Cim: Béla Imre főgépész, Orlovac, Pezeza Vilic selo, Slavonija. 4885

Pinesikutyák eladók. Párhuzamos ut 226. 4943

Sördugaszoló, sörspaszterizáló és egy könnyű féderes speedterkocsi eladó. Schwartz borkereskedő, Senčanski put. 4894

KISS ZÁLOGINTÉZETE
 mindenféle értéktárgyakra kölcsönt ad. Zálogból visszamaradt cirka 500 méter sötétszürke finom gvanjusövet, szállításra: v. férfi női raglán és télikabátnak való. Ékszeres, ruhák, kabátok, fehérneműek és minden más tárgyak állandóan olcsón eladotnak Subotica, I. kör, Bogovičeva (Kinizsi) ul. 42. 5697

KÜLÖNFÉLE

Magányos fiatalembernek egy ágy kiadó. I. Stosova ul. 8. 4946

English Lessons and Correspondenz. Angol órákat ad született angol nyelvtanár egyeseknek vagy csoportoknak. Vállal angol levelezést vagy fordítást bármely nyelvre. Cim: Knez Mihajlova ul. 5. Victor Blackler-Coombe. 4964

Vidéki hölgyek és urak ékszeriavitást és drágakö-foglalást megvárhatják Blahánál, Subotica, Edény-piac. 4126

Láb-, kéz- és hónaljizadásnál egyedüli biztos szer a Reform kenőcs és lúttópor. Hasonló nevű utánzásoktól óvakodni kell. Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában dobozonként Din. 8.— árban — ahol nincsen, a készítőnél: Blum (Illés) gyógytár, Subotica, a főpostánál. 3590

Patkányt, egeret egyetlen egy éjjelen át kiirtja véglegesen Európában egyedül létező biztos hatású »Rat Mort« irtószerem, 1 doboz 45. nagyobb 70 dinár utánvétellel. Kinek fenti állításomban nincs bizalma, kérje küldeményt utólagos fizetés ellenében. »Wertheim« féregirtóvállalat Zagreb, Marovska ul. 16. 4517

FIFI KÖLNI VIZ

Készíti **PINTÉR** gyógytár

Kissingeri sovánvitó-tabletta ártalmatlan, orvosilag sokszorosan elismert legjobb szer. Kővérség és elzsírosodásnál használata csodás. Ismét kapható a Hercl-drogeriában Subotica, Aleksandrova ulica 1. Postán rendeléseket utánvétellel azonnal elintéztünk. 1822

Előnyomdaberendezést

modernül és szakszerűen összeállítva legolcsóbban szállít
LEOPOLD SÁMUEL
 előnyomdaberendezési vállalat
SENTA (Bačka)
 4419

Litographált levelezőlapok, tájképek, utcarészletek, interieurok fénykép után egy vagy több színben a legolcsóbban. (Gyári árak) E. Krišer, St.-Kanjiža.

Mielőtt PARKETTÁZTATJA szobáit kérjen ÁRAJÁNLATOT ÁRPÁDFY JENŐ-től Subotica, Paje Dobanovacka ulica 5. szám

A szerkesztésért felelős dr. FENYVES FERENC. Nyomatott a kiadótulajdonos Minerva (ezelőtt Bácsmegyei Napló) Nyomda és Lankladó R.-T. körtorgógépén Subotica.